ԺԳ. ՏԱՐԻ 3683 (Ն. Տ.) 6 ՅՈՒՆԻՍ 1896 25 ՄԱՅԻՍ 1896 24 ԶԻԼՀԻՃՃԷ 1313 ՇԱԲԱԹ

20 ՓԱՐԱ.
ՆԱՄԱԿ ՆԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս
درعلیه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سی اداره‌سنه
Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԳԻՐ
Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան	դահեկան	150
» »	Վեցամսեայ	» »	75
» »	Եռամսեայ	» »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	Ֆրանք	56
» »	Վեցամսեայ	»	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան	Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ		Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր.

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

Հետեւեալ տան ծանուցագրական միջնորդներով ստացուած
Schiff, Srpek & Comp. à Vienne (Autriche)

ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ

ՏՈՔԹ. ԹԻՐԵԱՔԵԱՆԻ ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆԸ

Ցաւոր անակնկալ մը եղաւ Տոքթ. Թիրեաքեանի հրաժարականն Ազգ. Հիւանդանոցի բժշկապետութեան պաշտօնէն զոր կը վարէր 1895 մարտէն ի վեր, աւելորդ է ըսել՝ որքա՜ն անձնուիրութեամբ ու արդիւնաւորապէս։ Ձանձրացուցիչ ու յափրացուցիչ անկեղծ շեշտ մը կար իր նամակին մէջ որ հրատարակուեցաւ երէկ, այն չլատիչ դառնութիւնը,—թէեւ կարելի եղածին չափ սքօղուած,—զոր առաջ կը բերեն բարեկամեցողութեան ու օգտակար ճիգերու դէմ յարուցուած դժուարութիւններ, արմատացած թերութիւններու դէմ մղուած պայքարի մը չեզոքացումը, ու խել մը մանր մունր պարագաներ, ամէնօրեայ արգելքներ որոնք վերջ ի վերջոյ կը ձանձրացունեն, կը վհատեցնեն ամենէն զօրաւոր կամքն իսկ։

Եթէ այս ամենը տողընդմէջ չի նշմարէինք այդ հրաժարագրին մէջ ընականաբար մեր առաջին խօսքը պիտի ըլլար, հանրային զգացման թարգման կանգնելու համոզմամբ, խնդրել յարգելի բժշկապետէն որ ետ կենայ իր որոշումէն. բայց այն դժուարին կացութեան հանդէպ, զոր աւելի կը զգայունէ քան կ'արտայայտէ, ինչպէ՞ս կարելի պիտի ըլլայ այս բանը։

Տոքթ. Թիրեաքեան սովորական բժիշկ մը չէր Հիւանդանոցին համար, որ իր որոշուած օրերուն ու ժամերուն երթար քննէր հիւանդները, պատուիրէր դարմաններ ու դառնար իր գործին։ Սրտանց փարած էր այդ պաշտօնին, հոգաբարձու մը, խնամակալ մը եղած էր, և աւելին իսկ. իր երեւումը, սրահներուն մէջ, բարեգութ հօր մը տպաւորութիւնն առաջ կը բերէր, որ արուեստին ճարտարութեանը հետ միացած՝ կրկնակի կը բժշկէր, բարոյապէս ու ֆիզիքապէս։ Իր պաշտօնակիցները, այցելու թէ ներքին բժիշկ, նոր եռանդ մը կը ստանային իրենց երիցագոյնին գործակցութենէն, օրինակէն։

Եւ յետոյ կային, բժշկական ճիւղէն դուրս, բարոյական, կանոնաւորման կարօտ բազմաթիւ պէտքեր՝ մարդասիրական այդ մեծ հաստատութեան մէջ, որոնց ձեռնարկած էր բժշկապետն ինքնաբերաբար, հասոյթի միջոցներու ներած չափովը, բայց հաւատքով. արդիւնքը սկսած էր տեսնուիլ արդէն, և վերջին ժամանակներս Հիւանդանոցի այցելողները, բժիշկներ մանաւանդ, մանրակրկիտ քննութենէ ետք գոհունակ տպաւորութեամբ մը կը մեկնէին, եղածը գնահատելով ու հետզհետէ ըլլալիքին վրայ վստահ։ Այս վկայութիւնները ճշմարիտ սփոփանք մը կ'ազդէին Հիւանդանոցի վիճակին կարեկցողներուն ու հետաքրքրուողներուն. սկսուած ձեռնարկութիւններէն մէկն ալ եղաւ, ինչպէս յայտնի է, հիւանդապահութեան յատուկ դասերու հաստատումը որ, հակառակ կարգ մը քննադատութիւններու,—շատ պարզ ու օգտակար բանի մը դէմ ալ կը գրուի եղեր,—անհրաժեշտ դարձած էր։

Բայց պէտք չունինք մանրամասնութեանց մտնելու. Թողունք որ հրաժարեալ բժշկապետը կը յայտարարէ թէ «Հիւանդանոցիս միամեայ բժշկական տեղեկագիրը պատրաստ է, զոր, ըստ ներելի ժամանակի, կարգաւորել զբաղած եմ», իր կատարած գործը մէջտեղն է արդէն. ներքին ու հիմնական բարեկարգութիւններու նախաձեռնութիւն ունեցաւ. որքան որ հնար էր, գործադրեց սուղ միջոցի և նիւթական աննպաստ պարագաներու մէջ. և ահա՛ իր աշխատութիւնը առաջ վարած միջոցին հրաժարելու հարկին մէջ կը գտնուի յանկարծ. «որովհետեւ, կը յայտարարէ, համոզուեցայ որ այլ ևս չպիտի կրնամ օգտակար ըլլալ»։ Առանց իր համեստութիւնը վիրաւորելու, հակառակը պիտի պնդենք. Տոքթ. Թիրեաքեանի պէս անձնաւորութիւն մը չի կրնար դադրիլ Հիւանդանոցին օգտակար ըլլալէ. իր ձեռնհասութիւնը, իր ազնիւ զգացումները հանրածանօթ են. երեք չորս տարուան պաշտօնավարութենէ մը ետք՝ գուցէ բանաւոր նկատուէր համակերպիլ ընդունելով թէ այլ ևս կարի յոգնած է. բայց տարիէն քիչ աւելի ժամանակամիջոցի մէջ, երբ դեռ երէկ կը խօսէր ու կը գրէր Հիւանդանոցին վրայ, հրապարակաւ մատնանիշ ընելով թերութիւններ ու զեղծումներ զորս դարմանելու միջոցները կը ցուցնէր մէկիկ մէկիկ. կարելի՞ բան է։

Բուն ցաւը այս հրաժարականին մէջ չէ ուրեմն, այլ անոր շարժառիթ եղող պատճառներուն մէջ, որոնց ինչ ըլլալը չնշուած չէ. անհերքելի է սակայն որ վհատութիւն բերող պարագաներու առջեւ տեղի կուտայ Տոքթ. Թիրեաքեան. այդ պատճառները ու այդ պարագաները քննելու, դարմանը խորհելու է. Հոգաբարձութեան կիյնայ այս հոգը։ Սովորական դիմումներ ապարդիւն պիտի մնային յարգելի բժշկապետին մօտ, որ անդրդուելի կը նկատէ իր հրաժարման որոշումը. Այդ որոշումը ետ առնել տալու համար խնդրելը չի բաւեր միայն, պէտք է գոհացում տալ իրեն «այն յարձակմանց» դէմ «որք ժամանակէ մ'ի վեր լրագրաց ոմանց մէջ երեւիլ սկսան», պէտք է ընդլայնել, հարթել գործունէութեան ասպարէզը ուր կ'երեւի թէ արգելք արգելքի կը յաջորդէր և դժուարութեան մը բարձումը նոր դժուարութեան մը ծնունդ կուտար։

Կը հաւատանք թէ Հոգաբարձութիւնը պիտի ընէ ինչ որ կարելի է՝ այս նպատակին հասնելու համար. Հիւանդանոցին օգուտը կը պահանջէ որ Տոքթ. Թիրեաքեան շարունակէ մնալ բժշկական մարմնին գլուխը. ուրիշ ամէն երկրորդական նկատումներ պէտք է զոհուին այս բացորոշ պէտքին։ Տ.

ԼՈՒՍԱՊԱՅԾԱՌՆ ԱՓՐԻԿԷ

ԵԳԻՊՏՈՍ

Ե.

Կիզէի պալատն որ կը ներփակէ Լուսապայծառն Ափրիկէի (Եգիպտոսի) հնութեան անուանի թանգարանն՝ այնքան շքեղ և հոյակապ ապարանք մ'է որ իր արտաքին պակուցիչ փարթամութեամբն իսկ դիւրաւ զգալ կուտայ այցելուին թէ այնքան մեծավայելուչ շէնք մը իրեն արժանաւոր պարունակութիւն միայն կրնայ ունենալ։

Բայց իրողութիւնը շատ աւելի մեծ է քան որքան կրնայ ենթադրուիլ, երեւակայուիլ և կամ նկարագրուիլ։

Եթէ երբեք կարելի ըլլար մոգական հըմայքով մը իրենց բարգաւաճութեան ու զարգացման լրութեանը մէջ վերականգնած տեսնել՝ հարիւր դռներով աշխարհահռչակ Թիվէն, եթէ հնար լինէր միեւնոյն հրաշքով վերկենդանացեալ գտնել ոչ նուազ և աւելի շքեղապանծ Մեմփիսն, գեղեցկազարդ և գեղապաճոյճ Սայիսը ու Արեգական նուիրեալ պաշտամունքներովը շքեղափառ Հելիոպոլիսը, և անոնց հետ այցելել նաեւ Պտղոմեանց աթոռանիստ ոստանը իր եգիպտա-Յունահռոմէական երեւակ քաղաքակրթութեան ճոխապերճ երանգներովը շողացեալ երեւոյթին մէջ. եթէ կարելի լինէր, կրկնեմ, գէթ երեւակայութեան ուժովը շրջիլ այդ քաղաքներուն մէջ, այցելել անոնց վաճառանոցներն, անոնց տաճարներն, ապարանքներն, հասարակաց և մասնաւորաց մեծ կամ փոքր հաստատութիւնները, նաեւ կրօնական, արքունի, զինուորական շէնքերն, և բերդերն ու ամրոցները, զինարանները կամ նաւարաններն, զանազան արհեստաւորաց գործարաններն, զբօսարաններն, բաղնիքներն, արդուզարդի ցուցափեղկեր և կամ խանութներն, եթէ կարելի լինէր տեսնել այն ատենի մարդիկը, այր, կին, ծեր, տղայ, իրենց զանազան աստիճանին կամ դասակարգին, գործին ու պաշտօնին, վիճակին ու կացութեան համեմատ հագուած, պճնուած կամ սեւաւորուած, վերջապէս եթէ կարելի լինէր տեսնել այդ ամէն բաները, դիտել ու զննել, որպէս կընէ մարդ մը այսօր ո և է քաղաքի մէջ երբ առիթ ունենայ հանդիպելու կամ բնակելու, ի՛նչ տպաւորութիւն, ի՛նչ գաղափար կամ ճաշակ որ կրնար ունենալ 4-5-6 հազար տարի առաջուան Եգիպտացւոց վրայ, անոնց քաղաքակրթութեան, վարուց, բարուց, սովորութեանց, մէկ խօսքով, անոնց ապրելու ընդհանուր կերպերուն վրայ, ճիշդ նոյն տպաւորութիւնը և զգացումը կ'ունենաս երբ Գանիրէի մէջ Կիզէի թանգարանը կ'այցելես, ուր հոն կը տեսնես սքանչելի կարգաւորութեամբ շարուած ամէն բան, ոչ միայն իրերն և առարկաներն, այլ և զանոնք գործածողներն։ Այնչափ շատ և բազմազգի նիւթեր կան հոն, զորս նկարագրել մի առ մի անկարելի է այսպիսի անցողակի գրուածներու մէջ. հատորներ պէտք են։ Բայց նիւթերու կամ առարկաներու բազմութիւնը կամ պէսպիսութիւնը ինքնին արժանիք մը չեն։

Խնդիրը հոս է սակայն որ գեղեցիկ հըրաշակերտներ են և հիացուցիչ գաղափար կուտան այդքան հնութեանց մէջ ապրող ժողովրդին վրայ որ զանոնք արտադրել գիտցեր է ու գործածելու ճաշակ ունեցեր է. կանանց արդուզարդի վերաբերեալ ոսկեղէն, փղոսկրազարդ, կիտուածաղերթ ճոխութիւններ կան անոնց մէջ այնքան նրբարուեստ ու գեղեցկանիշ, որ այժմու կատարելագոյն ոսկերչութեան նախանձը կրնան շարժել։ Ոչ նուազ զարմանալի են նաեւ միւս առարկաները, տան կահ կարասիները, զէնքերը, հագուստները, կօշիկները, մեռելոց վերաբերեալ զարդարանքները, նաեւ երկաթեայ կամ քարէ, կամ բիւրեղէ, ինչպէս և ապակիէ անօթներ, սրուակներ, սկահակներ, ծաղկամաններ, խնկամանոցներ և այլն։ Կը տեսնէք նաեւ և նաւակներ իրենց ամբողջութեամբ զոր կը վարեն կամ նաւաստիներ, մասնաւոր բաղադրութեամբ մը շինուած և 4—5 հազար տարիէ ի վեր անաղարտ մնացած։ Կը տեսնէք գործաւորներ, այլեւայլ նիւթէ շինուած, որ զանազան աշխատութեամբ կզբաղին, ոմանք փայտ կը կտրեն, այլք կը տաշեն, ուրիշներ հաց կը շաղեն, մէկ քանիներ կը թխեն կամ կ'եփեն, ձեր աչքին կը ներկայանան կենաց զանազան պայմաններու համապատասխանող իրեր ու առարկաներ, գործիներ, կահեր, կազմածներ, նոյն իսկ հողմահարներ, դամբիւղներ, պարկեր, ցուպեր, նուագարաններ, թագեր, պսակներ, որ դարերէ ի վեր անվթար մնացած՝ կարծես դեռ նոր ելած են արուեստագործին ձեռքէն, այնքան փայլուն են և տոկուն։

Բայց գիտէ՞ք թէ այս ամէն հնութիւնները որ այդքան պայծառ լոյս կ'ընծայեն մեզ զանոնք արտադրող և գործածող ժողովրդին վրայ, ուսկի՞ց գտնուած են։ Մեծ մասամբ, կրնանք ըսել որ գրեթէ բոլորն ալ, մեռելոց դամբարաններէն դուրս հանուած են, զի անոնց հետ թաղուած էին ի յարգանս կամ ի գոհաբերութիւն ըստ որում սովոր էին մեռեալին վերաբերեալ բաները կամ գէթ մէկ մասը իրեն հետ դամբարանը դնել։ Եւ արդէն Եգիպտոս իր մեռելոց և անոնց դամբարաններուն այնքան ուշադրութիւն կը նուիրէր, որքան այժմ բոլոր աշխարհի հետաքրքրութիւնը հրաւիրած է իր վրայ՝ հետզհետէ երեւան ելած հնութիւններովը։ **ՍՄԲԱՏ**

ԳԻՏԱԿԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

Ելեքտրականութիւնը սերոմաբուժութեան մէջ.—Իր ազդեցութիւնը միքրոպաթոյններու վրայ. — Ծալլուող պիսիքլէթը. — Իր գործածութիւնը բանակին մէջ.— Ամերիկացիներու թնդանօթակիր պիսիքլէթը։

Ինչպէս գիտէք, բժշկութեան մէջ սերոմաբուժութիւնը նորագոյն ապահով մեթոտն է որ կրնայ դեռ երկար ժամանակի համար իր դիրքը պահել։ Բժիշկները բազմաթիւ միքրոպային հիւանդութիւններու դէմ թարախներ կը պատրաստեն, ամիսներով կաշխատին, ձիերու ներարկումներ կընեն, միքրոպները կը մշակեն մինչեւ որ սերոմը ախտաբոյժ յատկութիւններ ստանայ։ Հիմա նոր ու վճռական միջոց մը կը խորհին, եթէ յաջողին՝ ա՛լ ինչ հարկ այնքան հեռուները երթալ, պիտի բաւէ հիւանդները ելէքտրացնել՝ ստիպելու համար զանոնք որ իրենք իրենց ներսը պատրաստեն փրկարար թարախը։

Իրա՛ւ, Բրոֆ. տ'Արսոնվալ ու Տոքթ. Շառէն՝ Քոլէժ տը Ֆրանսի բնախօսարաններուն մէջ ելեքտրականութեան ազդեցութեան ենթարկած են միքրոպային սերոմ մը։ Միքրոպները կարգ մը ջղախտաւորներու պէս իրենց ճաշակին շատ յարմար չեն գտած ելեքտրական ցնցումները։ Միայն թէ մենք, մարդիկս, միքրոպներէն չէ որ պիտի փախչինք այնքան՝ որքան իրենց թունաւոր արտաթորութիւններէն, այսինքն միքրոպաթոյնէն, ան է որ կը սպաննէ։ Արդ հաւանակա՞ն է որ ելեքտրականութիւնը այս արտադրութեան վրայ ազդեցութիւն մը ունենայ։—Խնդիրը ապահով ըլլալու համար մէկ միջոց ունի, փորձել։ Բ. Փ. տ'Արսոնվալ ու Տոքթ. Շառէն ամէն ձեւի տակ փորձեր կատարած են. կը կարծէ՛ք որ միքրոպաթոյնը ելեքտրական շարունակական հոսանքի մը ենթարկած ըլլան, ատ պարզապէս անխելքութիւն պիտի ըլլար, որովհետեւ ատով պզտիկներուս աշխարհին մէջ յառաջ պիտի գային քիմիական կարգ մը շփոթութիւններ, բաղադրութիւն, տարբաղադրութիւն, որ նոյն իսկ բժիշկներու հաշուին չէր գար, ասկէ զատ ատ կերպով մարդ մը ելեքտրացնել՝ զայն իր մեռած հօրը քով ղրկել ըսել է։

Երկու գիտունները գործածած են ծայրայեղ արագութիւնով իրարու յաջորդող ընդհատ հոսանքներ մէկ երկվայրկենի մէջ 225,000 ճօճումով։

* *

Աւասիկ այս տեսակ հոսանք մը մարդու մարմինէն ալ կ'անցնի առանց ամենափոքր վտանգ պատճառելու։

Փորձը նախ կատարած են ժանտախտի (*) միքրոպաթոյնին վրայ, զոր ապակիէ խողովակներու մէջ լեցնելէ յետոյ վերոյիշեալ ելեքտրական հոսանքին ենթարկած են սաստիկ ցնցումներ յառաջ բերելով թունաւոր հեղուկին մէջ։ Քառորդ ժամ յետոյ հնդկախոզերու ներարկած են զայն որ առողջ դուրս ելած են փորձէն. ընդհակառակն միեւնոյն միքրոպաթոյնը, ո՛չ ելեքտրացած, ուրիշ հնդկախոզերու ներարկելով 24 ժամու մէջ մեռած են անոնք։

Դեռ ուրիշ փորձեր ուրիշ ժահրային թոյներու համար, նոյն արդիւնք։

Արդէն թեթեւցած (իր ժահրաւոր յատկութեան մեծ մասը կորսնցուցած) միքրոպաթոյն (toxine) մը, ներարկելի թարախ (vaccin) մ'է. ելեքտրացած ժահրն ալ ատ յատկութիւնը կը վայելէ՞.—Հարկաւ, ինչպէս հնդկախոզերու վրայ կատարուած փորձերը ցուցուցին։ Եզրակացութիւն. ուրեմն կարելի է յուսալ որ, օրինակի համար, տիֆթերիա մը ելեքտրացնելով, անոր արիւնին մէջ գտնուած սպաննող ժահրը փոխուի բուժող թարախի կէս ժամ ելեքտրացումով, ու մանուկը որ պիտի մեռնէր կը վերագտնէ կեանքը։

Բայց այս յոյսն է, ո՛չ իրողութիւնը. փորձը մինչեւ հիմա ապակիէ խողովակներու մէջ պատրաստուած թարախներով կատարուեցաւ, իսկ մարդու մարմինը այնքան պարզ խողովակ մը չէ։

Ամէն պարագայի մէջ նախափորձերը գոհացուցիչ են. նախ կենդանիներու, յետոյ մարդերու վրայ փորձեր պիտի ըլլան, ի՛նչ յաջողութիւն մահուան դէմ. քանի մը հոսանքով մեռցնող ժահրը կենդանացնող թարախի փոխել. իրա՛ւ գիտութիւնները ո՛չ միայն կը յառաջանան օրէ օր, այլ մէկզմէկէ հրաշալի են։

⁂

Պիսիքլէթին գալով, ան չը կորսնցներ իր այժմէութիւնը, աւասիկ ծալլուող պիսիքլէթի նոր դրութիւն մը (système Deschamps). Ֆրանսացի երկու սպաներ հնարած են զայն ու Գերմանիոյ պատերազմական նախարարը 3000 հատ ապսպրեր է անկէ։ Զինուոր զինուորի գերը պիտի կատարէ ասկէ ետք պիսիքլիթ-զինուորը բանակներու հաղորդակցութեան ու թղթատարութեան մէջ. անտառէ մը անցած ատեն, 15 երկվայրկեան հերիք է պիսիքլէթին ծալլելու թեւն անցընելու։ Եթէ դժուարութիւն մը կայ ան ալ շրջանակներու մէջ գտնուած երկաթ շիւղերու ցանցն է որ կրնայ մացառներուն, ճիւղերուն ասուիլ. այս ցանցը ջնջել կը խորհին։

Բայց պիսիքլէթին համար այս պարզ գիրը կը բաւէ՞. կարելի չէ՞ միթէ միեւնոյն ատեն պատերազմիկ մը ընել հրկիզող զէնքերը անոր տրամադրութեան տակ դնելով. ահա կէտը զոր Եւրոպայի մէջ կ'ուսումնասիրեն հիմա։

Մինակ պարզ պիսիքլէթները չեն որ պիտի գործածուին այս նպատակին, tandemները (բազմագրեալ պիսիքլէթ մը) արդէն յարմարութիւն մը առած են. երկու վերտակ, երկու վերման, երկու զարապին, երկու րէվօլվէր տեղաւորելէ զատ, դրօշակներ պահելու պատեան մ'ալ ունին ի հարկին նշաններ տալու համար, ու այս բոլոր յաւելից նիւթերը որ և է կերպով չեն դժուարացներ պիսիքլէթի շարժումները։

Սակայն հետաքրքրաշարժը Ամերիկայի ծովային պաշտօնէութեան նոր պիսիքլէթն է՝ զինուած ինքնաշարժ թնդանօթով մը։ Փոքր կազապարով հրետանի մ'է այս, 17-18 քիլօ ծանր. 250 500 հարուած կը քաշէ ինքնաբերաբար լեցուելով։ Հաստատուած է պիսիքլիթի ղեկին որ զայն իր ուզած դիրքին մէջ կրնայ դնել առանց որ և է անպատեհութեան։

ՀՐԱՏ

ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

Թիֆլիզի հայ դերասանական ընկերութիւնն հրատարակեր է 1895—96 շրջանի հաշիւը ուսկից կ'երեւայ թէ չորս ամսուան ընթացքի մէջ 21 ներկայացումէ՝ հասոյթ գոյացած է 11,103 րուպլի, ուսկից զեղչելով ծախքը՝ 6760 ր. զուտ արդիւնք կը մնայ 4253 ր.։ Միջին հաշուով իւրաքանչիւր ներկայացման համար մուտք եղած է 524 ր., ծախք 322 ր. և զուտ շահ 202 ր.։

Գլխաւորաբար մուտքն առատ եղած է՝ ինքնուրոյն կեանքի վերաբերող հեղինակութիւններու ներկայացումներէ և նպաստներէ։

(*) Diphthérie. Ժահրային հիւանդութիւն մը որուն ընդհանրապէս տկարային կամ խոյլային (scrofuleux) խառնուածք ունեցող մանուկները կ'ենթարկուին. մարմնոյն զանազան մասերուն մէջ կեղծ մաշկեր կը գոյանան. միքրոպներու բոյներ որ արիւնը կը թունաւորեն, անդամաւորութիւնը կը խանգարեն։

=)(81)(=

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի

ԱԼՓՈՆՍ ՏՕՏԷ

ՃԷՔ

—Մտիկ ըրէք, Ճէք, ըսաւ տնօրէնը. ի յարգանս ձեր պատանեկութեան, ձեր ծնողաց, այն բարենիշերուն զորս մինչեւ այսօր ստացաք, և, պէտք է ըսեմ, ի յարգանս մանաւանդ Էնտրէ գործարանին պատւոյն, արտօնութիւն ձեռք բերի ձեզ հոս թողուլ փոխանակ Նանդ տանելու, և մէկ քանի օր սպասել՝ հարցաքննութիւնն սկսելէ առաջ։ Ուստի առայժմ ամէն բան տեղի կունենայ ձեր, Ռուտիքին ու իմ մէջս. ձենէ կախում ունի գործին աւելի հեռուն չերթալը։ Միմիայն կը պահանջուի որ ետ դարձունէք մնացածը...

—Բայց, պարոն։

—Մի՛ ընդմիջէք զիս. քիչ մը ետքը բացատրութիւն պիտի տաք... ետ դարձունելով գողցուած վեց հազար ֆրանքին մնացորդը, վասն զի վերջապէս մէկ օրուան մէջ չկրցաք ծախսել վեց հազար ֆրանքը, այնպէս չէ՞։ Ուրեմն տուէք մնացածը, և ես պիտի ջանամ ձեր ծնողաց քով դարձնելով ձեզի։

—Ներեցէք, ըսաւ Պելիզէր, երկչոտօրէն առաջացնելով իր խոշոր գլուխը սխրալից ժպտով մը այնքան խորշոմներով ծալուած որքան փոքր ալիքներ կան Լուարի վրայ արեւելեան հովերուն... Ներեցէք...

Արհամարհոտ ու սառն ակնարկէն զոր տնօրէնն արձակեց իրեն, մարդը կեցաւ շփոթած, գլուխը քերելով։

—Ի՞նչ ըսելիք ունիք։

—Որովհետեւ կը տեսնամ թէ գողութեան գործը կարգադրուած է, կուզէի որ հիմակ ալ իմ գլխարկներուս վրայ խօսելու բարութիւնն ունենայիք։

—Լռեցէ՛ք, անպիտան։ Չեմ հասկնար թէ ինչպէս կը յանդգնիք բառ մը արտասանել։ Իբր թէ մենք չգիտնայինք որ ճըշմարիտ յանցաւորը դուք էք հակառակ ձեր կեղծ անուշ կերպարանքին, և այս տղան առանց արարք մը գործած չըլլար առանց ձեր չար խորհուրդներուն։

—Օ՛հ... ըսաւ թշուառ Պելիզէր աշկերտին դառնալով իբրեւ վկայ բռնելու զայն. Ճէք ուզեց բողոքել։ Հայր Ռուտիք ժամանակ չձգեց։

—Շատ իրաւունք ունիք, պարոն տնօրէն։ Անոր կորստեան պատճառը այս գէշ բարեկամութիւնն է։ Առաջ, իրմէ աւելի պարկեշտ, իր գործին աւելի հաւատարիմ աշկերտ չկար։ Կինս, աղջիկս, ամէնքը կը սիրէին զինք տան մէջ։ Վստահութիւն ունէինք իր վրայ։ Անշուշտ այս թշուառականին հանդիպած ըլլալուն է։

Պելիզէր, իր մասին այսպէս խօսուիլը լսելով, անանկ յուսահատ երեւոյթ մը ունէր որ Ճէք, պահ մը մոռնալով իր վրայ ծանրացած ամբաստանութիւնը, արիաբար իր բարեկամին պաշտպանութիւնը ձեռք առաւ։

—Կերդնում, պարոն Ռուտիք, թէ այս խեղճ մարդը բնաւ մասնակցութիւն չունի այս բաներուն մէջ։ Երբ երէկ ձերբակալուեցանք, նոր հանդիպած էր ինծի երբ Նանդի փողոցներուն մէջ կը թափառէի... և որովհետեւ ինքնիրենս երթալու վիճակ չունէի, Էնտրէ պիտի տանէր զիս։

—Ուրեմն գողութիւնը առանձի՞ն գործեցիք, հարցուց տնօրէնը դժուարահաւան երեւոյթով մը։

—Բայց ես բան մը չգողցայ, պարոն։ Ես գող չեմ։

—Զգուշացէք, տղաս. գէշ ճամբու մէջ կը մտնաք։ Ձեր մասին ներողամտութիւն ձեռք բերելու համար ուրիշ ընելիք չունիք եթէ ոչ կատարեալ խոստովանութիւն և դրամին հատուցումը։ Գալով ձեր յանցաւորութեան, շատ անհերքելի է։ Մի փորձէք ուրանալ։ Թշուառ տղայ, այն գիշերը տան մէջ առանձին էիք տիկին և օրիորդ Ռուտիքի հետ։ Զենայիտ պառկելէ առաջ իր դարանը բացեր է ձեր աչքին, իր արկղիկն ալ ցուցուցեր է ձեզ։ Ինչո՞ւ է։ Յետոյ, կէս գիշերին, անիկա լսեր է ձեր ելնարանին շարժիլը, խօսեր է հետերնիդ։ Բնականաբար չէք պատասխաներ. բայց ապահով էր որ դուք էիք, քանի որ ձենէ զատ մարդ չկար տան մէջ։

Ճէք, սարսափահար, ուժ ունեցաւ սակայն նորէն պատասխանելու.

—Ես չեմ։ Ես բան մը չգողցայ։

—Իրա՞ւ։ Հապա ձեր ճամբուն վրայ չռայլուած, ցանուած այդ դրա՞մը։

Տղան պիտի ըսէր. «Մայրս ինծի ղրկեց զայն»։ Բայց միտքը բերաւ անոր ըրած պատուէրը. «Եթէ քեզի հարցունեն թէ ուսկից է այս դրամը, պիտի ըսես թէ քու փոքր խնայութիւններդ են»։ Եւ արդարեւ, այն կոյր հաւատքով, այն մեծարանքով զոր կը տածէր մօրը պատուէրներուն համար, պատասխանեց. «Իմ փոքր խնայութիւններս են»։

Եթէ իրեն հրամայած ըլլար ըսել. «Ես գողցայ», առանց վարանելու, առանց վիճաբանելու ինքզինքն յանցաւոր պիտի խոստովանէր։ Ասանկ տղայ մըն էր։

—Ինչպէ՞ս կուզէք հաւատացնել մեզ թէ ձեր ստացած յիսուն սանթիմ օրականով կրցած էք մէկ կողմ դնել երկու երեք հարիւր ֆրանքը, զոր անշուշտ ծախսեցիք երէկ... Ուստի այդ գէշ միջոցները մի փորձէք... Աւելի աղէկ կընէք ներում խնդրելով այս ազնիւ մարդերէն, որոնց սաստիկ հարուած մը տուիք, և շուտ մը դարմանելով ձեր գործած յանցանքը։

Այն ատեն հայր Ռուտիք Ճէքի մօտեցաւ, և ձեռքն անոր ուսին վրայ դրաւ.

—Ճէ՛ք, տղաս, ըսէ մեզ ուր է ստակը։ Մտածէ թէ Զենայիտի դրամօժիտն է, թէ քանի տարի աշխատած եմ, թէ ամէն բանէ զրկուած եմ այդ գումարը մէկ կողմ դնելու համար։ Իմ մխիթարութիւնս էր թէ օր մը զաւկիս երջանկութիւնը պիտի գնուէր իմ յոգնութեամբս ու իմ զրկումներովս... Ապահով եմ թէ գողութեան վայրկենին չէիր մտածեր ասոնք, ապա թէ ոչ չպիտի գործէիր. վասնզի կը ճանչնամ քեզ, չար չես։ Ոչ, վայրկենական յիմարութիւն մը եղած է։ Գլուխդ դարձած ըլլալու է այնքան ստակ մէկտեղ տեսնալով՝ զայն առնելու դիւրութեամբ։ Բայց հիմակ անշուշտ խորհեցար, և մինակ խոստովանութեան ամօթն է որ կը բռնէ քեզ... Օ՛ն, Ճէք, քիչ մը քաջութի՛ւն... մտածէ որ ծեր եմ, միջոց չունիմ նորէն շահելու բոլոր այդ ճերմակ դրամները, և խեղճ Զենայիտս... Օ՛ն, ըսէ, ո՛ւր է ստակը, պզտիկ։

Մարդուկը սաստիկ խռոված, սաստիկ կարմրած, իր ճակատը կը սրբէր պերճախօսութեան այդ մեծ ճիգէն յետոյ։ Իրաւ շատ կարծրասիրտ յանցաւոր մը ըլլալու է այդքան սրտաշարժ աղաչանքի ընդդիմանալու համար։ Պելիզէր իսկ այնքան յուզուած էր որ իր անձնական աղէտը կը մոռնար, և Ռուտիքին խօսած ատենը խել մը փոքր նշաններ կընէր աշկերտին, զորս գաղտնի կը կարծէր, այլ զորս իր դէմքը երեւան կը հանէր ամենածիծաղելի չափազանցութեամբ. «Օ՛ն, Ճէք, այս խեղճ մարդուն տուր իր ոսկիները»։ Վասնզի աղէկ կը հասկնար այդ հօր գոհողութիւնները, ինք, փերեզակը, որուն կեանքը յուսահատական չարչարանք էր իրեններուն համար։

Աւա՛ղ, եթէ Ճէք առած ըլլար այդ դրամը, ի՛նչ ուրախութեամբ հայր Ռուտիքի ձեռքերուն մէջ պիտի նետէր զայն, որուն յուսահատութիւնը սիրտը կը սեղմէր։ Բայց չունէր, և ուրիշ բան չէր կրնար ըսել.

—Չգողցայ ձեր դրամը, պարոն Ռուտիք։ Կերդնում որ բան մը չգողցայ։

Տնօրէնը ոտքի ելաւ համբերութիւնը սպառած.

—Ա՛լ կը բաւէ։ Դիմանալու համար այն խօսքերուն զորս լսեցի, շատ եղեռնագործ ոգի մը ունենալ պէտք է, և եթէ ճշմարտութիւնը չլսեցին ձեր բերնէն, ա՛լ ինչ որ ըսենք չպիտի յաջողինք։ Նորէն եկած տեղերնիդ պիտի տարուիք։ Մինչեւ այս իրիկուն ժամանակ կուտամ ձեզ խորհելու համար։ Եթէ, այս իրիկուն, չհամոզուիք ետ տալ ձենէ ուզուած դրամը, արդարութեան պիտի յանձնեմ ձեզ. անիկա պիտի կրնայ խօսեցնել ձեզ։

Այդ միջոցին, հսկողներէն մէկը, նախկին ոստիկան-զինուոր, սրատես ու անվրէպ, իր պետին մօտեցաւ և ցած ձայնով ըսաւ.

—Կարծեմ, տնօրէն, եթէ կուզէք բան մը առնել տղուն բերնէն, միւսէն բաժնելու է զայն։ Պահ մը տեսայ որ ամէն բան պիտի ըսէր. փերեզակը արգիլեց շարունակ նշաններ ընելով անոր։

—Իրաւունք ունիք։ Բաժնելու է զանոնք։

Ուստի իրարմէ բաժնեցին զանոնք, և Ճէք մինակ տարուեցաւ ժամակալին սենեակը։ Դուրս ելած պահուն տեսած էր զարհուրագին, սոսկալի դէմքը Պելիզէրին զոր կը տանէին ձեռքերը կապուած. և նոյնքան դժբախտ ու իրմէ նուազ յանցաւոր այդ խեղճ արարածին մտածումը աւելի սաստկացուց իր տանջանքը։

Ի՛նչ երկար երեւցաւ իրեն օրը։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՄԱՅԻՍ 25/6 ՅՈՒՆԻՍ, 1896

Քաղաքական Տեսութիւն

ԱՂԵՏԱԼԻ ԴԷՊՔՆ Ի ՄՈՍՔՈՒԱ

ՍՐՏԱՇԱՐԺ ՏԵՍԱՐԱՆՆԵՐ

ՄԱՆՐԱՄԱՍՆ ՆԿԱՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ ԵՂԵԼՈՒԹԵԱՆ

Երեկի սուրհանդակաւ առնուած Եւրոպեան լրագիրք լի են մանրամասն նկարագրութիւններով Մոսքուայի աղետալի դէպքին վրայ։ Ռիւվէրի և Լօնտոնի մի քանի թերթերու հեռագրերն ստորեւ կը դնենք համառօտիւ.

ՄՈՍՔՈՒԱ, կիրակի գիշեր, 31 Մայիս.

Թագադրութեան հանդէսներն երեկ առտու յանդիման սոսկալի աղէտի մը, երբ երկու հազար հոգւոյ կորուստով. (*) Նախընթաց գիշերն ահագին բազմութիւն հաւաքուած էր Խոտընքայ հրապարակը՝ Զարին նուէրներն ընդունելու համար։ Առտուն կանուխ տեղ բռնած ըլլալու համար, ժողովուրդը գիշերուընէ եկած էր հրապարակն։ Իշխանութիւնը չէր սպասեր որ մեծ բազմութիւն մը այսքան կանուխ պիտի գայ. և պատրաստութիւն չէր տեսած ժամանակէն առաջ ամբոխը կառավարելու։ Երբ 300 հազար հոգի զիրար կը հրմշտկէին համնելու համար սեղաններուն կամ տաղաւարներուն, որք կէս մղոնի երկայնութեամբ տեղ գրաւած էին, սոսկալի հոսանք մը յառաջ եկաւ, մարդիկ զիրար կոխկրտել սկսան, ուտելիքներն յափշտակուեցան, ըմպելեաց տակառները բացուեցան և պարունակութիւնը գետին թափեցաւ։ Այս միջոցիս բազմութեան ուժգին հոսանքին չդիմադրելով փլաւ փայտեայ տաղաւար մը որ կը պատսպարէր դաշտին կամ հրապարակին մէջ տեղը գտնուած հոր մը, որոյ մէջ շատ մը մարդիկ ինկան ու կորան։ Դաշտին մէկ ուրիշ կողմը մեռեալները դէզ առ դէզ կը բարդուէին, ու ժամեր անցան մինչեւ որ սայլերով փոխադրեցան գերեզմանատուն։ Կարմիր Խաչի կառքերը, ջրանկրաց սայլերն և ուրիշ կառքեր անընդհատ կ'երթեւեկէին՝ փոխադրելով յօշոտուած կոտրտուած մարմինները, զորս լաւ չէին ծածկեր անոնց վրայ նետուած կտաւի կտորները։ Զոհերուն կրած հարուածները սոսկալի էին։ Երեսներն ուռած, պատռած, արիւնաշաղախ, թեւերն ու սրունքները ջախջախուած էին։ Դաշտին այն կողմն ուր հրմշտուքն ամենէն սաստիկ էր՝ դիակներու քանի մը չորքեր իրարու վրայ դիզուած էին, և քրտինքի և արեան գարշահոտութիւն մը տարածուած էր բոլոր դաշտին վրայ։

Շատ կը քննադատուի Մոսքուայի ոստիկանապետը՝ կանուխէն պարտ ու պատշաճ միջոցներն ի գործ չդնելուն համար որ գալիք գեղացիները զիրար չհրմշտկէին՝ իրարմէ առաջ անցնելու և ուտելիքները, խմելիքներն և այլ ընծայներն իրարմէ յափշտակելու համար։ Կառավարութիւնն իրենց զանցառութեամբ կամ անտարբերութեամբ յանցաւոր եղած պաշտօնատարներն երեւան հանելու համար քննիչ յանձնախումբ մը կարգեց։ Ամենուստ գիտուած պարագայ մ'է որ խիստ քիչ ոստիկան կար աղէտին վայրը։

Այս ողբալի դէպք ամեն չահեկանութենէ զրկեց Թագադրութեան կարգացուցին միւս արարողութիւններն ու հանդէսներն, որք թէեւ մեքենական ճշդութեամբ ու միօրինակութեամբ կը շարունակուին, բայց ուրախութիւնը վերջ գտած է այլ եւս, ու սուգն ընդհանուր դարձած է.

Ի գործադրութիւն կարգացուցին մէջ նշանակեալ արարողութեան, Զարն և կայսերական գերդաստանին միւս անդամներն երէկ իրիկուն հաւաքուեցան պալատին մէջ։ Մասնաւոր դեսպանութեանց անդամներն ևս հոն էին։ Երեք հազար ձայներու չքեղ խմբերգութեամբ Ռուսաց ազգային երգն և յետոյ «Փառք Ռուսիոյ Զարին համար» նոր տաղն երգուեցաւ՝ ընկերակցութեամբ զինուորական նուագածուաց։ Այս առաւօտ Զարն ու Զարուհին, մեծ-դուքսերու և դքսուհիներու հետ, գացին գլխաւոր հիւանդանոցն ուր փոխադրուած էին վիրաւորուածներն, և խօսակցեցան անոնց հետ։ Զարն 1,000ական րուպլի տուաւ ամեն ընտանիքի յորմէ մարդ մը կորսուած է, և հրամայեց որ հոգեհանգստեան պաշտօն կատարուի Քրեմլինի պալատան մէջ։ Այս արարողութեան ներկայ գտնուեցան Զարն ու Զարուհին, ամբողջ կայսերական գերդաստանին հետ մէկտեղ։ Մայր-Կայսրուհին ալ մէկ մէկ շիշ Մատէրայի գինի զրկեց հիւանդանոցի մէջ դարմանուող իւրաքանչիւր արկածեալի։

ՄՈՍՔՈՒԱ, կիրակի գիշեր, երկու ժամ ետքը·

Հիմա դարձայ ժողովրդական Գերեզմանատունէն, ուր զոհերը շարուած են գետնի վրայ, և ցցուած սուիններով զինուորներ պահպանութիւն կ'ընեն դիակներուն շուրջ։ Ահագին բազմութիւն մը՝ սրտում տխուր դէմքերով՝ եկաւ գերեզմանատան մէկ դուռնէն մտաւ և միւսէն ելաւ, ազգականներ կամ բարեկամներ փնտռելով։ Աւելի մեծ բազմութիւն մը դուրսը կ'սպասէր, և խումբ խումբ ներս կ'առնուէր։ Լայնատարած սուգի տուն մ'է Մոսքուա։ Առնուազն 100 հազար հոգի խռնուած էր գերեզմանատան մէջը, դուրսը, քովերը։ Մարմինները հապճեպով ճարուած մէկ մէկ փայտի կտորի մէջ դրեր էին։ Մոսքուայի գործարանատէր մը 100 ծրար տպածոյ տուաւ և շատ մը կիներ ոգի ի բռին կ'աշխատէին մեռեալներուն համար պատանք կարելու։ Զոհերուն մեծ մասը ճանչնալ անկարելի եղաւ, ա՛յնքան կոխկրտուած ջախջախուած են, և ճանչուածներուն մէկ մասը տարուեցաւ՝ մասնաւոր գերեզմանատուներու մէջ թաղուելու։

Ընդարձակ գետին մը յատկացաւ իբրեւ հասարակաց գերեզման, անճանաչելի մնացած մեծագոյն մասին համար, որոյ թաղումը վաղը պիտի կատարուի։ Այն գետինն հիմա կը փորեն բանակի գործաւորներ, որք աւելի քան հարիւրեարատ երկայնութեամբ խորունկ փոս մը կը փորեն։ Բանակի քահանաներ և զօրականներ ուրիշ պաշտօններ կը կատարեն հրամանաւ պատերազմական նախարարին։ Մարմինները սեղաններուն վրայ կը դրուին, ուր պաշտօնեաներ կան անոնց ո՛վ ըլլալն ստուգելու համար, թուղթ և գրիչ ի ձեռին։ Իւրաքանչիւր ընտանիք որ դիակին իրեն պատկանիլը կը հաստատէ՝ նոյն հետայն հազար րուպլի կ'ընդունի։ Դատական և Ներքին գործոց Նախարարք տեղւոյն վրայ քննութիւն կը կատարեն աղետին պատճառներուն վրայ։

Երէկ եզական հանդէս մը տեղի ունեցաւ հոս, Թագադրութեան առթիւ։ Եւրոպական միջավայրի մէջ արեւելեան գոյնզգոյն և բազմազան տարազներով գումարում մ'էր այս, յորում կը տեսնէինք պատերազմական երեւոյթով և սպառազինեալ վիճակի մէջ Թաթարներ, Թիւրքմէններ, Պուխարացիներ, ևն.։ Սեղանն ու ճաշացուցակն ալ թաթարական էին։ «Զարին կենաց» բաժակ առաջարկուեցաւ, որ բարձրաղաղակ հուրրաներով ողջունեցաւ։ Թուրքեստանի կամ Թիւրքմէնացերկրին գլխաւոր պատգամաւորն իւր ցեղին լեզուաւ ճառ մը խօսեցաւ, շնորհակալութիւն յայտնելով Զարին, որուն համար ըսաւ թէ յարգած և պահպանած է Թիւրքմէն երկրին անկախութիւնն, և իրենց ուսուցած է եւրոպեան գիտութիւններ, այսպէս Թիւրքմէնները պատրաստելով հանրային պաշտամանց։ Յետոյ ներկայք հեռագիր մը զրկեցին Պաքուի Հաճի կոչուած հոգեւոր անձին, իրենց խնդակցութիւններն հաղորդելով, և հարիւր ութսունհինգ հազար րուպլի անոր տրամադրութեան ներքեւ դնելով, որպէս զի ի յիշատակ Թագադրութեան Պաքուի մէջ հիմնուի իսլամ աղջկանց վարժարան մը։ Առաջին անգամն է որ Ռուսիոյ Իսլամաց մէջ աղջկանց վարժարան մը կը հիմնուի, և ասիկա շատ լաւ սկզբնաւորութիւն մը պիտի ըլլայ իրենց համար։

ՄՈՍՔՈՒԱ, 19/31 Մայիս.

Երկրին ամեն կողմերէն Մոսքուա դիմող ռուս ժողովրդեան մեծ մասին համար Թագադրութեան հանդէսին ամենամեծ հրապոյրն ո՛չ այնքան թագ դնելու արարողութիւնն էր, որովհետեւ կարելի չէր որ հասարակ բազմութիւնը տեսնէր այն արարողութիւն, այլ Զարին Նուէրներուն բաշխումն, որք էին՝

1. Կիտուածանկարով զարդարուն բաժակին, 600 հազար հատ, Վիեննա շինել տրուած, իբրեւ յիշատակ Թագադրութեան հանդէսին, որով ամեն ոք ուզածին չափ Բիկայի գարեջուր կամ մեղրաջուր պիտի խմէր, որքան որ ուրիշներն իրեն թոյլ տային խմելու.
2. Քրեմլինի պատկերը կրող դեղին թաշկինակ մը, որոյ մէջ ծրարուած էին հետեւեալ ուտելիքները.
3. Երկու խոշոր կտոր երշիկ.
4. Կտոր մը նուշի կարկանդակ.
5. Տեսակ մը սպիտակ անուշ հաց.
6. Շաքարեղէն.
7. Հաց մը, վրան գրուած «Թագադրութիւն, 1896.»
8. Պատկերազարդ գրքոյկ մը, Թագադրութեան կարգացոյցը պարունակող և Զարին համար շինուած նոր երգը.
9. Երկու նկանակ։

Այս նուէրները կը բաշխուէին յատկապէս կառուցուած տաղաւարներէ։ Պաշտօնատարներն ամբոխին ստուարանալը տեսնելով ահաբեկեցան և անմիջապէս սկսան բաշխումը։ Մինչեւ իսկ թաշկինակները կապուած նետել սկսան որ հեռուն գտնուողներն ալ առնուն իրենց։ Բայց սոյն գործն աւելի ծանրացաւ։ Իւրաքանչիւր տաղաւարի քով անցք մը կար որպէս զի միեւնոյն ժամանակ երկու մարդ ներկայանալով առնուր նուէրներն և անցնէր երթար տաղաւարներու մէջտեղ թողուած նեղ անցքէ մը։ Աւասիկ առաջին անգամ հոս այս անցքերու մէջ պատահեցաւ խոխկլտումն։ Այն կողմէն սրտաճմլիկ ձայն մը լսուեցաւ «Պօմօ՛ղ, Պօմօ՛ղ, (Օգնութի՛ւն, օգնութի՛ւն)»։ Բայց ինչպէ՞ս կարելի էր օգնութիւն հասնիլ։ Մեռնողներուն ճիչերը փոխանակ օգնութիւնը փութացնելու, ահաբեկումն աւելի սաստկացուցին։ Ամեն ոք, թողլով գարեջուրն ալ, գաւաթն ալ, թաշկինակն ալ, իւր հոգին ազատելու ետեւէ եղաւ։ Ասով հրմշտուկն ա՛լ աւելի սոսկալի եղաւ, և վայրկենի մը մէջ հազարներ կոխկրտուեցան։

Ամենէն աւելի ուժգնութեամբ տաղաւարներուն վրայ յարձակողներն եղան գործաւորները, զորս առջի օրն իրենց գործարանատէրերն յատուկ կառախմբերով Մոսքուա ղրկած էին։ Ժողովուրդն ամենէն աւելի կը սոսկար ա՛յս բազմութենէն, որովհետեւ գեղջուկ մշակները (մուժիկները) թէեւ տգէտ, բայց շատ աւելի պարկեշտ և կարգապահ են քան գործարանաց աշխատաւորները։ Մուժիկները չուզեցին արհեստաւորներէն ետ մնալ՝ ժամ առաջ կողոպտելու համար Զարին նուէրները։

Բայց միայն մուժիկ և գործաւոր չեն կոխկրտուողներն։ Ադամանդներով և ոսկի ժամացոյցներով զարդարուած բարեկեցիկ տիկիններու դիակներ ալ կան մեռելոց մէջ։

Ոստիկանապետն ըսաւ թէ «Եթէ 600,000 հոգի մէկտեղ կուգայ, ո՛րչափ ալ ոստիկան ըլլայ՝ օգուտ չունի։ Ամբոխն ինք պէտք է ըլլայ իւր ոստիկանութիւնը»։

Բայց կարելի չէ՞ր բազմութիւնը ցրուել քանի մը կէտերու վրայ, որոշելով որ նուէրներուն բաշխումը Մոսքուայի քանի մը տարբեր կողմերը մէկէն կատարուէր։

Միամիտ և երկիւղած Ռուս բազմութիւնն այս անակնկալ պատահարը կը նկատէ «Աստուծոյ մէկ պատուհասը՝ մարդկութեան չարութեանց համար»։

Զարն ու Զարուհին Բետրովսքի Պալատէն կը դիտէին նուէրներուն բաշխումը Պալատան առջեւ գտնուող Խոտինքայ հրապարակին մէջ։ Երբ Զարին բերին աղէտին գոյժը, Ն. Վեհափառութիւն շատ յուզուեցաւ, և յորդ արտասունք թափեց։

Հորին մէջէն 40 հոգւոյ դիակ հանուեցաւ։ Երկու հոգի ալ ողջ հանուեցան, բայց խեղճերն իրենց կրած յուզման սաստկութենէն արդէն խելագարեր էին։

---

[*] (*).—Այս նկարագրութեանց մէջ հոգւոց կորուստը տարբեր տարբեր ծանուցուած է, ամենէն պակաս հաշիւներն ընելով պաշտօնականները։ Բայց նորագոյն և ամենէն վաւերական տեղեկութիւնք կը ծանուցանեն թէ հոգւոյ կորուստն 3,000ի կը մօտենայ արդէն, վիրաւորուածներէն զատ որք մեծ բազմութիւն մ'են։

ԴԻՊՈՒԱԾՆԵՐՆ Ի ԹՐԱՆՍՎԱԼ

Թրանսվալի հանքային թաղերուն վրայ ընդհանուր բարձրացումն եղաւ հասարակութեան պատասխանը Քրիւկըր Նախագահին վեհանձնութեան նոր ցոյցին, որով Եոհաննէսպուրկի դատապարտեալ գործիչները բանտէն արձակեց, ի բաց առեալ չորս մենապարտներն, որոց պատիժը բանտարկութեան փոխած էր, և ի բաց առեալ երկու հոգին որք չէին ուզած աղերսագիր ստորագրելով ներում խնդրել իրմէ։ Այս կերպիւ 45 անձինք ազատ թողուեցան, իրենց պատւոյն վրայ խօսք տալով որ այսուհետեւ պիտի չխառնուին Թրանսվալի ներքին կամ արտաքին քաղաքական գործերուն։ Անոնք որ այսպիսի խօսք չեն տար, պարտին մեկնիլ Թրանսվալէ։ Ամենքն ալ պարտին վճարել երկու հազարական ոսկի տուգանքն։ Այս նպատակաւ հանգանակութիւն բացուած էր։ Բայց չափաւորները, տեսնելով որ այսպիսի հանգանակութիւն մը քաղաքական ցոյցի մը երեւոյթը պիտի առնու որ Պօէր Վարչութեան անհաճոյ կրնայ ըլլալ, դադրեցուցին զայն, և մեծահարուստ Պ. Պառնադօ սեղանաւորն, որ Բարեյուսոյ Երեսփոխանական ժողովոյն անդամ է, ծանոյց թէ իւր անձնական քսակէն պիտի վճարէ անոնց տուգանքն որք չեն կրնար 2,000 ոսկին տալ։ Արձակելոց Եոհաննէսպուրկ ժամանումն ընդհանուր ուրախութեամբ ընդունուեցաւ, և ամեն կողմէ շնորհաւորութեան և երախտագիտութեան հեռագրեր և ուղերձներ ղրկուեցան Նախագահին։

ԿԱՒԿԱՍԻԱ.—Զօր. կոմս Կոնիշեվ-Քուդուզով, աւագ թիկնապահ Զարին, (որ Ֆերտինանտ իշխանին ճանչման առթիւ Սոֆիա ղրկուած էր իբրեւ փոխանորդ Պօլիս իշխանի կնքահայր Զարին կողմէ,) անուանեցաւ ընդհանուր հրամատար Կաւկասիոյ, ի փոխարէն Շէրեմէտիէվ զօրավարին, որ Օմսքի զինուորական շրջանակին հրամատար կարգեցաւ, ի փոխարէն Թաւպէ Պառոնին, որ Տոնի Խազախաց Ատաման անուանեցաւ, ի փոխարէն Սվիատոբոլքի-Միրսքի իշխանին, որուն կայսրն Ա. կարգի Ս. Վլատիմիրի պատուանշանը տուաւ։

ՆԱԹԱԼԻ ԹԱԳՈՒՀԻՆ իւր որդւոյն քով դարձաւ ի Պելկրատ։

ԱՆԿԼԻԲԱՆՔ ԵՒ ՌՈՒՍՔ.—Բեզպրուքի անկլիքան եպիսկոպոսն (որ ի դիմաց իւր Եկեղեցւոյն ներկայ գտնուած էր Թագադրութեան,) անցեալ կիրակի Մոսքուայի անկլիքան եկեղեցւոյն մէջ քարոզ խօսելով, սրտառուչ ակնարկութիւն մ'ըրաւ առջի առտուան աղետալի դէպքին։ Ռուս ժողովրդեան յոյժ կրօնասէր ոգւոյն վրայ խօսելով, և յիշելով թէ անոնց կրօնային ծէսերն և արարողութիւնները, թէեւ անկլիքանէն կը զանազանին, քրիստոնէական հաւատոյ ամեն տրամադրութիւնները կը պարունակեն, եպիսկոպոսը դիտել տուաւ թէ ի Մոսքուա համախմբեալ բազմութիւնը մէկ օրէն միւսն ուրախութենէն տրտմութեան մէջ թաղուեցաւ, այնպիսի աղէտի մը պատճառաւ որ կեանքի սոսկալի հակապատկերներէն մին երեւան կը բերէ, զորս դժուար է հաշտեցնել երկնային Նախախնամութեան վրայ մարդկային հայեցողութեանց հետ։ Քեմպրիճի դուքսը ներկայ էր անկլիքան արարողութեան, յաւարտ որոյ եկեղեցւոյն մէջ հանգանակութիւն մը կատարուեցաւ ի նպաստ արկածելոց, և 366 րուպլի գումարը գոյացաւ։

ՀԵՌԱԳԻՐ

ՀՌՈՄ, 5 Յունիս.—Օտար երկրաց մէջ գտնուող իտալեան արժեթղթոց կտրոններուն վճարման պէտք եղած ոսկեդրամը ղրկուեցաւ ելմտական պաշտօնարանէն։

ԼՈՆՏՈՆ.—Բարեյուսէն կը հեռագրուի թէ Եոհաննէսպուրկի շարժման մնացեալ չորս պարագլուխներուն ևս ինչ ինչ պայմաններով այսօր—վաղն արձակումն հաւանական է։

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՄԱԴՐԻՏ, 5.—Մարդինէզ Գամբօս և Պօրէրօ զօրավարք դատ պիտի ենթարկին՝ իրարու հետ մենամարտի փորձելնուն համար։ Խորհրդարանէն արտօնութիւն կը խնդրէ կառավարութիւնը։

ԹԱՆԱՆԱՐԻՎ.—Արտօնութիւն ստանալու համար Մատակասքար եկած ամեն օտարազգիք ձեռնունայն ետ դարձան։ Ֆրանսացի կուսակալն ամենքն ալ մերժեց։

ՓԱՐԻԶ.—Ֆրանսական արշաւախումբն յաղթուեցաւ ի Պօրկու (Նիկէր)։ Բնիկները նետահար սպանեցին երեք Ֆրանսացի և շատ մը բնիկ կամաւորներ որք կ'ընկերակցէին Ֆրանսացւոց։

ՀՌՈՄ.—Պարաթիէրի զօրավարին դատն սկսաւ։

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Կրօնական Ժողովն, իր հինգշաբթի օրուան նիստին մէջ, ի մէջ այլոց հետեւեալ որոշումները տուաւ.

Գալթայի եկեղեցւոյն համար իբրեւ ընծայացու ներկայացուած էր Տիրացու Սերովբէ Նաւապետեանը։

Ժողովը զայն յարմար դատեց քահանայական կոչման և որոշեց անոր ձեռնադրութիւնը։

Բերայի Ս. Երրորդութիւն եկեղեցւոյ քահանաներէն Տ. Թադէոս Թամարեան Բերայի Ս. Յարութիւն եկեղեցւոյ նուիրած էր չորս Աւետարանիչներու փորագիր պատկերները։

Ժողովը զայնս համաձայն գտաւ աւանդատիպ պատկերաց և որոշեց անոնց օծումը, յանձնարարեց Բերայի քարոզիչ Տ. Հմայեակ եպիսկոպոսի, որպէս զի յարմար օր մը կատարէ օծման արարողութիւնը։

Ի ՆՊԱՍՏ
ԳԱՒԱՌԱՑԻ ԱՂՔԱՏ ՈՒՍԱՆՈՂԱՑ

Թոփ Գաբուի Լեւոնեան վարժարանին աշակերտները ութ կտոր գործածուած դասագիրք ղրկած են մեզ ի նպաստ գաւառացի աղքատ ուսանողաց։

ԱԶԴ

Բարձրագոյն վարժարանէ շրջանաւարտ մը յանձն կ'առնէ առաջիկայ տարեմուտին Կեդր. վարժարանը մտնել փափաքողները քննութեան պատրաստել։

Դիմել Արեւելքի խմբագրատունը կամ Կեդր. վարժարան։ 4—6

Քաղաքին լուրեր

ՍԵԼԱՄԼԸՔ.—Վեհ. Սուլթանը երէկ միջօրէին գնաց Համիտիյէ մզկիթն, ուր տեղի ունեցաւ Սելամլըքի արարողութիւնը։ Ն. Վեհափառութիւն այդ մզկիթին մէջ կատարեց ուրբաթու աղօթքն և յետոյ կայս. պալատ վերադարձաւ։

Հիւրանոցին մէջ կը գտնուէին ֆրանսական դեսպանն ու խորհրդականը, սպանիական դեսպանատան գործակատարը, կինն ու առաջին թարգմանը, սերպիական դեսպանն ու Սերպիոյ երկաթուղեաց տնօրէն Պ. Բրօթիչ, պապական նուիրակին Տ. Պօնէթթի, Սեւ Լերան գործակատար Պ. Պաքիչ, ֆրանսական դեսպանատան երրորդ թարգմանն ու կինը, իտալացի Սթրօցցի դուքսն՝ ընտանեօք, անգլիական դեսպանատան զինուորական կցորդը, Հանրային Պարտուց վարչական ժողովին անդամ Պ. Պեռմէ, քարափանց տնօրէն Պ. Կաանէ և հարիւրէ աւելի օտարազգի զբօսաշրջիկներ։ Ներկայից ոմանք սեննկապետաց միջոցաւ արժանացան կայսերական մեծարանաց։

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ նահանգաց քննիչ Շաքիր փաշա՝ Էրզրումի նահանգին քաղաքային, դատական և այլ գործերը կարգաւորելու մասին հարկ եղած միջոցներուն վրայ խորհրդակցելու համար յանձնաժողով մը կազմած էր, որ կը բաղկանար նահանգին պաշտօնատարներէն ու տեղւոյն երեւելիներէն։

Արդ, այդ յանձնաժողովոյ կողմէ տրուած որոշումները պարունակող տեղեկագիրը մատուցուեցաւ Բ. Դրան, որ Պետական Խորհրդին յանձնեց զայն։ Պետական Խորհուրդն ալ այդ տեղեկագրոյն վրայ Դատական, Ներքին գործոց և Ելմտական նախարարութեանց կարծիքն ուզեց ի մասին իրենց վերաբերեալ կէտերուն

—Անատօլուի նահանգաց քննիչ յանձնաժողովոյ այն անդամք, որք Խարբերդ կը գտնուին, կը շարունակեն իրենց քննութիւններն և դեռ մէկ քանի ամիսներ այդ քաղաքը պիտի մնան։

ԱՐՏԱՔԻՆ գործոց նախարարութիւնը հրաման ստացաւ՝ հարկ եղած հրահանգները ղրկել Լոնտոնի օսմանեան դեսպանատան՝ Լորտ Սալզպըրիի հետ վերսկսելու այն բանակցութեանց, որք կը վերաբերին 1855ի փոխառութեան արժեթղթոց սակերու փոփոխութեան խնդրոյն։

ՌՈՒՍԻՈՅ Աղեքսանտրա Ֆէտորովնա կայսրուհւոյն ծննդեան տարեդարձին առթիւ այս առտու ռուսական դեսպանատան Պէօյիւքտէրէի ամառանոցին մատրան մէջ գոհաբանական աղօթքներ կարդացուեցան։ Ներկայ էին ռուսական դեսպանատան գործակատար Պ. Եատօվսքի, բոլոր պաշտօնեայք և գաղթականութեան երեւելիք։

ՍԵՒ ԼԵՐԱՆ Նիքօլա իշխանն, ըստ վերջին լուրերու, ո՛չ թէ յառաջիկայ ուրբաթ, այլ Յունիս 4ին մայրաքաղաքս պիտի ժամանէ։

Գործակատար Պ. Պաքիչ, որ Մոսկուա կը գտնուէր, առջի օրը մայրաքաղաքս եկաւ՝ Ն. Բարձրութեան ընդունելութեանը մասին հարկ եղած պատրաստութիւնները տեսնելու համար։

ՄԻՐԼԻՎԱ ԻՍՀԱՔ ՓԱՇԱ, Բերայի թաղապետութեան առաջին երկրաչափը, ֆերիքութեան աստիճանին բարձրանալով անդամ կարգեցաւ Զինուորական Քննիչ Յանձնաժողովին։

Իսհաք փաշայի յաջորդեց Ֆէրիտ պէյ, թիկնապահ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին։

ԻՏԱԼԻՈՅ ազգային տարեդարձին առթիւ, վաղը, կէս օրէն երկուքուկէս ժամ առաջ, դեսպան Պ. Բանսա պիտի ընդունի իտալական գաղթականութեան շնորհաւորութիւնները։

—Իտալական դեսպանատան առաջին քարտուղար անուանեցաւ Թօքիօի (Ճաբոն) իտալական դեսպանատան առաջին քարտուղար Կալլինա կոմսը։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ հիւպատոսարանի բարձրագոյն դատարանին դատաւոր Պ. Թարինկ առջի օրը Լոնտոն ուղեւորեցաւ՝ ընտանեօք։

ՏԷՐՔՈՍԻ ջուրի ընկերութեան ճարտարագէտ-խորհրդական Պ. Պուլթան Բորիզէն մայրաքաղաքս եկաւ՝ պաշտօն ունենալով արհեստից տեսակէտով քննելու այն շինութիւնները, զորս ընկերութիւնը ցարդ կատարած է։ Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութիւնը տուաւ հարկ եղած արտօնութիւնը։

ԿՐԹԱԿԱՆ նախարարութիւնն որոշած ըլլալով որ գաւառաց նախնական վարժարաններն աւելի կանոնաւոր վիճակի մը վերածուին, մէկ քանի նահանգներու յանձնարարեց որ կալուածական տրոց Մէարիֆի յատուկ բաժինն նախորդ տարիներու յետնեալ մասերը գանձուելով, հասոյթներ ու կալուածներ ձեռք բերուին ի նպաստ այդ վարժարանաց։

Նախարարութիւնը անհրաժեշտ դատելով նախնական կրթութիւնն աւելի կատարեալ եղանակաւ մը աւանդել, գաւառներէն տեղեկութիւն ուզեց թէ այդ նպատակին իրագործելու և վարժարան չեղած տեղերը վարժարան հաստատելու համար ի՞նչ միջոցներ ձեռք առնելու է։

ՌՕՉԻԼՏ դրամատան ներկայացուցիչ Պ. Շայտ, որ չորեքշաբթի օրը մայրաքաղաքս եկած էր, հինգշաբթի օրը մեկնեցաւ արեւելեան ճեպընթաց կառախումբով։

Պ. Շայտ մեկնելէ առաջ կայս. պալատ երթալով իր յարգանքները մատոյց։

ԷՏԻՐՆԷԻ նահանգին Իտարէի ժողովին համար տասնըութ անձերու ցանկ մը պատրաստուեր է, որոնցմէ վեց անդամներ պիտի ընտրուին՝ երեքը իսլամ և երեքն ալ ոչ-իսլամ։

ԵԼՄՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը նկատելով որ իրեն անուանը դուրսերէն եկած դրամները շոգենաւային ընկերութեանց կողմէ մաքսատուն կը յանձնուին և հոն ալ այլեւայլ գործողութեանց համար ժամանակ կանցնի, գրեց Մաքսային վերատեսչութեան որ այդ դրամները առանց յապաղման և ուղղակի իրեն ղրկուելու համար հարկ եղած դիւրութիւնք ընծայուին։

ԴԱՏԱԿԱՆ նախարարութիւնը նկատելով որ ցկեանս տաժանակիր աշխատութեան դատապարտուելով Սինոպի բանտը գտնուող դատապարտեալներէ ոմանք՝ իրենց ապրուստը հոգալու անկարող ըլլալով հոնկերն կամուսնանան և ասոնց մեծ մասին կիները փողոցները կը մնան և երբեմն ալ անպարկեշտութեան կը հետամտին, որոշեց որ, որպէսզի այդ վիճակին դարման մը ըլլայ, ամուսնացած դատապարտելոց կիներուն օրական մը վճարուի թաղապետական սնտուկներէն և դատապարտութենէ յետոյ ամուսնանալ ուզողներուն ալ արտօնութիւն չտրուի։

Այս որոշում տեղեկագրով մը մատուցուեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին։

ՍԻՆՈՊԻ գաւառին նորընտիր կառավարիչ Պեքիր փաշա Սինոպ ժամանելով իր պաշտօնին ձեռնարկեր է։

ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏ Պ. Ռուլէ, որ գացած էր քննելու Գոմորանի ու Ապուսատի (Կարմիր ծով) մաքրանոցներուն մէջ կատարուած շինութիւններն, առջի օրը մայրաքաղաքս դարձաւ։

ԳԱՀԻՐԷԻ երեւելիներէն Օսման ու Մուզաֆիլ փաշաները մայրաքաղաքս եկան։

Պ. Կ. ՕԳՈՒԱՆՕ, Օսմ. Պանքային ընդհանուր տնօրէնի օգնականը, հիւանդ է։

Պ. ՎԻԱԼԱՌ, ֆրանսական դեսպանատան զինուորական կցորդը, մէկ քանի օրէն մայրաքաղաքս կը սպասուի։

ՌԷԺԻԻ շոգենաւն, անցեալ երեքշաբթի օր, Միտիլլիի մօտերը առագաստանաւու մը մէջ 1400 օխա փախստեայ ծխախոտ գտեր ու գրաւեր է։

ԱՍՏՂՋՆԵՐԸ.—Երկրագործական նախարարութիւնը որոշած ըլլալով հարկ եղած միջոցները ձեռք առնել՝ աստղձները օտար մրցմանց դէմ պաշտպանելու համար, գրեց Մաքսային վերատեսչութեան մանրամասնօրէն տեղեկագրել թէ 1310 ու 11 տարիներուն օտար երկիրներէ ո՛րչափ աստղձներ բերուած են հոս։

ԿԱՂՋԵՕԶՆԵՐԸ.—Մաքսային վերատեսչութեան պաշտօնեաներէն Մէհմէտ Ճէլալ պէյ, ծրագիր մը մատուցանելով Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին, առաջարկեց՝ մայրաքաղաքիս մէջ շինուած կաղէօզներու անարատութիւնը ապահովցնելու համար՝ իւրաքանչիւր շիշէն մէկ փարա տուրք առնուլ, որով բաւական հասոյթ մը պիտի գոյանայ։ Այդ ծրագիր յանձնուեցաւ Առեւտրական ու Հանրօգուտ շինութեանց նախարարութեան։

ՈՐԹԱԼՈՒԻՃ.—Գույումճեան Ռուբէն էֆէնտի աղերսագիր մը մատուցանելով Երկրագործական նախարարութեան ծանոյց թէ որթալուիճի դէմ դեղ մը գտած է։ Այդ դեղ պիտի փորձուի Էրէնքէօյի տնկարանին մէջ՝ երկրագործական քննիչ Ազաթօն էֆէնտիի և նոյն տնկարանին տնօրէն Պ. Էքերլէնի միջոցաւ։

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ Կիւմիւշխանէ գաւառին թղթակցութեանց տնօրէն կարգեցաւ Մալաթիայ գաւառին թղթակցութեանց նախորդ տնօրէն Մուխլիս էֆէնտի։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԷՆ կը գրեն թէ Թիֆօն նուազելու վրայ է։

ԻԶՄԻՐԷՆ կը գրեն Մայիս 22 թուականաւ թէ շաբաթ օրը Պայընտըրի մէջ հեղեղաման անձրեւ ու կարկուտ տեղալով, բամպակի ու եգիպտացորենի հունձքերը մեծապէս վնասուեր են։

—Մէկ քանի չարագործներ մտեր են Ալաշէհր-Գարահիսարի երկաթուղւոյ գծին շինութեան յանձնառուներէն Պ. Պիանքի տունը։ Չարագործները դաշոյնի մէկ քանի հարուածներով վիրաւորեր են Պ. Պիանքին ու երեք գործաւորներ, որոց մին մեռեր է։ Միւսներուն վիճակն ալ շատ ծանր է։

ՔՈԼԵՐԱ.—Աղեքսանդրիայէ ու Գահիրէէ զատ, ուր քոլերան սկսած է անհետանալ, ուրիշ տեղերու մէջ Մայիս 20ին 60 դէպքեր ու 47 մահեր պատահեր են։

ԿԱՅԾԱԿՆԱՀԱՐ.—Էտիրնէի Վիզէ գաւառակին Եէնիճէ գիւղին մէջ անցեալները երկու քրիստոնեայ կիներ կայծակէ զարնուեր են. մին մեռեր է ու միւսին կեանքը վտանգի մէջ է։ Պուրկազի Չիֆթլիք գիւղին մէջ ալ Եամանտի անուն մարդ մը կայծակնահար մեռեր է։

ԷՐԷՅԼԻԻ մօտ (Սեւ ծով) Զօնկուլտաքի առջեւ նաւահանգստի շինութեան համար աշխատութիւնք կատարուած պահուն, վառօդի միջոցաւ քարեր կը կոտրուէին։ Նոյն միջոցին ցատքած քարի կտորուանքներէն Նիքօլա ու Տիմիթրի անուն երկու գործաւորներ մեռան և իրենց ընկերներէ մին Միխայիլ ծանրապէս վիրաւորուեցաւ։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ երգեցիկ սրճարաններէ միոյն սպասաւորը Պրուսալը Սերրօ, երէկ, գինով վիճակի մէջ սրճարանին վերի յարկի պատշգամը ելած վար կը նայէր, երբ հաւասարակշռութիւնը կորսնցուց ու քանի մետր բարձրութենէ մը վար ինկաւ։ Սերրօ ծանրապէս վիրաւորուած ըլլալով պատգարակ մը դրուեցաւ հիւանդանոց տարուելու համար, սակայն նոյն պահուն մեռաւ։

ԿԱՌՔԵՐՈՒ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԳԻՆԵՐԸ

Արշալոյսէն մինչեւ վերջալոյս փոքր երթեւեկի (20 վայրկեան առ առաւել) գինն հինգ ղրուշ։ Մեծ երթեւեկը (40 վայրկեան առ առաւել) 10 ղրուշ և մէկ ժամու երթեւեկը՝ 15 ղրուշ։

Վերջալոյսէն մինչեւ կէս գիշեր փոքր երթեւեկը 7 ղրուշ է, մեծը՝ 10 և մէկ ժամունը՝ 20։

Կէս գիշերէն մինչեւ արշալոյս՝ փոքր երթեւեկը՝ 15, մեծը՝ 20 և մէկ ժամունը՝ 25։

Ժամու վրայ հաշիւը կըլլայ հետեւեալ կերպով. առաջին երկու ժամերուն 15 ղրուշ և 10 ղրուշ հետագայ ժամերուն համար։ Հետագայ իւրաքանչիւր ժամու սկզբնաւորութիւնը կէս կը հաշուի։

Կամուրջի գինը ուղեւորաց կը վերաբերի

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ

Միւշիրութեան աստիճան տրուեցաւ Զինուորական Քննիչ Ցանձնաժողովոյ անդամներէն Ֆէրիգ Ֆայզը փաշայի։

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՋԵԿՈՒՑՄՈՒՆՔ

Հետեւեալ Պաշտօնական Ջեկուցումը հաղորդուած է ի հրատարակութիւն.

«Երէկ, ուրբաթ, Սէլամլըքի արարողութենէն յետոյ, Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհիւ արտօնութեամբ, ֆրանսական դեսպան Պ. Քանպօն և յետոյ Պապական նուիրակ Տ. Պօնէթի պատիւ ունեցան Ն. Վեհափառութեան ներկայանալու։»

ԱՄԱՌՆԱՅԻՆ ԹԱՏՐՈՆՆԵՐ

Թէփէ-Պաշըի իտալական օբէռէթի խումբը, որ իր ներկայացումներն սկսած է հինգշաբթիէն ի վեր, շատ կը գնահատուի Բերայի հասարակութենէն. երգիչ, երգչուհի, նուագախումբ՝ ամենքն ալ լաւ ընտրուած են։ Ամեն գիշեր լեցուն է ամառնային թատրոնը, տեղ չի մնալու աստիճան։ Այս գիշեր պիտի ներկայացուի

Orfeo all' Inferno (Օ—ֆէ օ'լ Անֆէ—)

* * *

Պ. Լապրունայի իտալական օբէռէթի խումբն ալ իր ներկայացումները կսկսի այս գիշեր Քօնքօրտիայի պարտէզի թատրոնին մէջ։ Պ. Լապրունա, որ արդէն ծանօթ է Բերայեցիներուն՝ իբրեւ ճարտար երաժշտապետ՝ լաւագոյն տարրերով կազմած է իր խումբը։

Պիտի ներկայացուի՝

Boccacio (Պօքաչօ)

* * *

Օր. Լէնտէ՝ ընկերակցութեամբ Օր. Մառկրիդ Աչառի և Պ. Բ. Աչառի Բարիզէն մայրաքաղաքս հասաւ առջի օրը և յառաջիկայ երեքշաբթիէն սկսեալ քանի մը ներկայացումներ պիտի տայ Օտէօն Թատրոնին մէջ, —սալօնի գօմէտիններ ու նուագահանդէսներ։ Օր. Աչառ առաջնակարգ տաղանդաւոր մ'է ու եղբայրը՝ Պ. Աչառ՝ Վօտվիլի դերասաններէն։ Օր. Լէնտէ ներկայացնելու պէտք չունի, իր նախորդ ներկայացումներն համակրալից ընդունելութիւնը գտած ըլլալով միշտ։

Իտալական օբէռէթի կրկին խումբերուն մէջտեղ՝ բարիզեան այս ներկայացումները հաճելի պէսպիսութիւն մը պիտի ընծայեն թատերասէրներուն։

ԱԶԳ. ԹՐԱՄՈՒԷՅԻՑ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ

Կը ծանուցուի պարտաթուղթ ունեցողներուն թէ իւրաքանչիւր պարտաթուղթը 10 ֆրանքնոց թիւ 28 կտրոնին վճարմանը համար պորտըրոնները պիտի ընդունուին ի վաւերացում, ամեն չորեքշաբթի և շաբաթ օրերը կէս օրէն յետոյ ժամը 2էն 4, սկսեալ յունիս 3 (Ն. Տ.) չորեքշաբթի օրուընէ, և վճարումները պիտի կատարուին ընկերութեան Արկղէն, ութ օրն անգամ մը։

3—4

ՕՐՈՒԱՆ ԽՕՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

Գոնէ ես այնպէս կը կարծեմ որ գարնան մէջ մարդ աւելի բանաստեղծ է, քան ո և է եղանակի մէջ։ Այս համոզումովս է որ կը հաւատամ թէ ինծ աւելի ուշով պիտի ունկնդրէք, եթէ ձեզ հետ մուսաներու լեզուով խօսէի. բայց, ափսո՛ս որ այդ յատկութիւնը չը տրուեցաւ ինծ։ Աս պարագան եթէ դժբաղդութիւն համարողներ կան, ես իմ մասիս չեմ քաշուիր բարեբաղդութիւն մը համարելէ։ Հաւատացէք որ եթէ վախ մը ունիմ, այն է թէ օր մը բանաստեղծ կըլլամ։ Գիտէք որ դիպուածը մարդուս գլխուն շատ փորձանքներ կրնայ բերել։ Կը ճանչնամ դասատու մը, որ ապուխտի առուտուրով կզբաղէր, նոր բժիշկ մը որ թաղի մը տիրացուն էր, և վերջապէս փաստաբան մը որ չեմ գիտեր ինչ արհեստ ունէր։ Դիպուածը այս մարդիկը դասատու, բժիշկ, փաստաբան ըրաւ, ուրեմն չէ՞ կարելի որ միեւնոյն դիպուածը զիս ալ բանաստեղծներու երամին մէջ նետէ։

Ներեցէք որ երամ բառը բանաստեղծներու համար կը գործածեմ, բայց միթէ բանաստեղծներն ալ թռչուններուն հետ բնութիւնը չե՞ն երգեր։

* * *

Մենք Արեւելցիքս առաւելապէս բնութեան մարդիկ ենք, և աստ համար է որ աւելի բնութիւնը վայելել գիտենք։ Ձմեռը իր դռները գոցեց մեր երեսին։ Սրճարանի, մանաւանդ սալօնի, պարահանդէսի սրտահատում կեանքը շատոնց թաղեցինք։ Ամարանոցի բացօթեայ զուարճութեան կեանքը կսկսի։ Զբօսավայրերը կը լեցուին ամեն կիրակի երկսեռ բազմութեամբ։ Բէյաոհանէի երեսը քանի մը օր ալ կը նայուի. իսկ անկից վերջ հասարակութիւնը զայն ալ կը լքէ, թառամած ծաղկի մը պէս որ կը նետուի։ Բէյաոհանէէ վերջ զբօսատեղին, որ հասարակութեան շնորհը կը վայելէ, Պոմոնթիի Շիշլիի պարտէզն է։ Բացի բերացիներէն՝ Գատը գիւղէն, Սամաթիաէն, Գում-գաբուէն շատեր հոն կը վազեն ամեն կիրակի։ Եթէ ասոնց մէջ, օդ առնելու, զարդ, գեղեցկութիւն տեսնելու համար եկողներ կան, կան շատեր, և ասոնք մեծամասնութիւն կը կազմեն, որ ոսկեգոյն գարեջուրի սիրահարներն են, կը խմեն անոնք փրփրալի խոշոր գաւաթներով, անուշադիր իրենց շուրջը անցած դարձածին։

* * *

Ինչ որ կուզեն ըսեն սա բարոյախօսները, մարդիկ աստնկ եկեր են, աստնկ պիտի երթան։ Սուրբ Գիրքի մէջ անշուշտ Հայր Աբրահամի գինովութիւնը կարդացած էք։ Ատ օրուընէ մինչեւ այսօր այնքան դարեր անցած են, սակայն կը տեսնաք որ Բագոսի տաճարները աւելի լեցուն են ամեն գիշեր քան մեր եկեղեցիները կիրակի օրերը։ Ես այն կարծիքն եմ որ մարդիկ անկարելի է որ թողուն ըմպելին։ Ժամանակ մը օղիի գործածութիւնը ամօթ համարուեցաւ ընկերութեան մէջ երիտասարդներու, մանաւանդ գեղեցիկ սեռին կողմէ։ Բայց հիմայ գարեջուրը ազատ մուտք ունի մեր հայերուն, երիտասարդներուն և նոյնիսկ փափկասուն օրիորդներուն ստամոքսը։ Եւ հաւատացէք, պարոններ, որ հիմայ այս վերջինները ձեր փոլքի հրաւէրն աւելի դժուար կընդունին, քան գաւաթ մը գարեջուր։

Եթէ վիճակագրութիւն մը կատարուէր Պոլսոյ մէջ, պիտի տեսնէիք որ վերջին քանի մը տարիներու մէջ գարեջուրի սպառումը անհամեմատ կերպով աւելցած է։

* * *

Վիճակագրութեան չըրածը Պ. Պաշէ ըրաւ։ Բայց ներեցէք որ նախ Պ. Պաշէն ներկայացնեմ ձեզ։ Panorama des jolies actricesի տաղանդաւոր հրատարակիչն է Պ. Պաշէ, և եթէ չեմ սխալիր, անգամ մը Պոլիս ալ այցելած է։ Իր հրատարակած ալպոմին մէջ հարիւր երեսուն և մէկ դերասանուհիի պատկերներ դրած է, որոնց վրայ գեղեցկութեան մրցում մը կազմակերպեց, հանրային քուէի դնելով զանոնք։ Այս մրցման արդիւնքը եղաւ հետեւեալը.

		քուէ
Ա. մրցն.	Օր. Քլէօ տը Մէռօտ	3076
Բ. »	» Սիպիլ Սանտէրսօն	2295
Գ. »	» Վանտա	1884

—Իսկ միւսնե՞րը

—Անոնք ալ ... համեմատականի մնացին։

Շատերնիդ անտարակոյս այս բաղդաւոր արուեստագէտուհիները չէք ճանչնար։ Բայց չեմ գիտեր թէ ի՞նչ պիտի զգաք երբ ձեզ ըսեմ թէ ասոնց մէջ Սառա Պեռնառ չորս քուէ ստացաւ։ Եւ Օրիորդ Թէօ, խեղճ աղջիկը, երկու քուէ միայն։ Ուրեմն երկու հոգի՞ միայն գեղեցիկ գտան զայն։ Կըսուի թէ համեմատականի մնացող այս արուեստագէտուհիներու մէջ շատ գեղեցիկներ կան, որ ընդհակառակն շատ փոքր քուէներ ստացած են։

Ի՞նչ են կատարեալ գեղեցկութեան պայմանները, ինչի՞ վրայ կը կայանայ այդ դատաստանը։

Արդեօք կա՞ն ձեր մէջ այնպիսիներ, դրական մարդիկ, որ ըսեն.

—Վեց հազար ոսկի դրամօժիտի վրայ։

Բարեկամներէս մէկը որ գիտողի համբաւը ունի,

—Գեղեցկութեան սահմանը գծել դժուար գործ է, կըսէր, բայց իմ գեղեցկագէտի կարողութիւնս սա ուսումնասիրութիւնը ըրած է. օրիորդ մը կատարելապէս գեղեցիկ ըլլալու համար պէտք է ունենայ հետեւեալներէն երեքական։

Ճերմակ՝ մորթը, ձեռուըները, ակռաները։

Սեւ՝ աչքերը, արտեւանունքը, ընքուիները։

Վարդագոյն՝ շրթունքը, այտերը, եղունգները։

Երկայն՝ հասակը, մազերը, ձեռուըները։

Կարճ՝ ակռաները, ականջները, լեզուն։

Նեղ՝ մէջքը, բերանը, ոտնարմունկը։

Լայն՝ ճակատը, ուսերը, խելքը։

Զգայուն՝ մատները, շրթունքները, ծնօտը։

Կլոր՝ բազուկները, սրունքները և օժիտը։

Ե. ՊԷՅԱՃԵԱՆ

Աստի անտի

ԱՄՈՒՍՆԱԿԱՆ ՏՐԱՄ

Բարիզի թերթերը կը պատմեն նոր տռամ մը որ տեղի ունեցած է Օպերվիլիէի մէջ։ Ամուսին մը, նախանձութեան տագնապի մը պահուն, իր կինը զարկեր մեռուցեր է։

Պոնրիէա ամուսինք հինգ տարիէ ի վեր կարգուած էին։ Էրիկը, կիսաթավ, երեսունըվեց տարու, մետաղական գործարանի մը մէջ գարբնոցի տափիչ էր. կինը, ծնեալ Էլէն Փարանժ, քսանըվեց տարու էր. մինակ իր տան գործերովը կը զբաղէր։ Անոնց կենակցութիւնը քանիցս խանգարուած էր, մանկամարդ կնոջ ընթացքին մէջ առանց դիտուելու թեթեւ բան մը. դիւրահաւատ էր և մեծարանները չէր արհամարհեր. այսչափ միայն։ Բայց երկաթագործը վայրագ նախանձութիւն մը կը զգար։

Շատ անգամ անոնց կռուիլն ու իրարմէ բաժնուիլը կը տեւէր մէկ քանի օրուան, երբեմն քանի մը շաբթուան համար։ Իրենց վերջին բաժանումը շատ աւելի երկար եղած էր քան առջի բաժանումները, և տիկին Պոնրիէա, չուզելով առանձին մնալ, գացած էր բնակիլ Էքօլ փողոցը, իր մօր տունը։ Այս վերջինը կապրէր իր երկրորդ ամուսնոյն Պ. Տըլաբորդի հետ, և իր երկու աղջիկներուն հետ զորս առջի ամուսնութենէն ունեցած էր։ Ասկից զատ իր տան մէջ երկու վարձուորներ ունէր, Պ. Պ. Ռուսէլ և Լընիէֆ, Պոնրիէաի պէս երկու երկաթագործներ։ Այս եօթն հոգիները կը բնակէին պարտէզի մը մէջ տաղաւար մը, Օպերվիլիէի դըպրոցներուն դիմացը։

Մէկ քանի օրէ ի վեր Պոնրիէր եկած էր կնոջը հետ բնակելու. և նախանձութեամբ վառուեցաւ։ Երեւակայեց թէ երկու վարձուորներէն մէկը, Ռուսէլ, իր հակառակորդն էր։

Անցեալ շաբաթ առտու իր շաբաթականը, հարիւր ֆրանք, չորս ոսկի տուաւ կնոջը և քսան ֆրանք իրենք պահեց. բայց յաջորդ օրը, վստահ ըլլալու համար թէ իր կինը յիմարարար չէր վատնած իր շաբաթականը, 50 ֆրանք ետ ուզեց անկէ, Հավր երթալու պատրուակով ուր, ըսաւ, աւելի շահաւոր գործ մը պիտի գտնէր։ Ճամբայ չելաւ սակայն, և մօտակայ ճաշարան մը գնաց սենեակ մը բռնեց։

Երկու օր ետքը, կէս օրին, Էքօլ փողոցը դարձաւ և գնաց փակուեցաւ ննջասենեակին մէջ ուսկից, ապակեպատ դռնէ մը, կրնար դիտել խոհանոցին մէջ անցած դարձածը, ուր իր կինը սեղան նստած էր աջ կողմն ունենալով Պ. Ռուսէլը։

Կէսօրէն ժամ մը ետքը Ռուսէլ իր գործին գնաց և տիկին Պոնրիէա ննջասենեակ մտաւ անշուշտ հարցնելու իր ամուսնոյն այդ սուտին պատճառը։

Պոնրիէա, զայն տեսնելով, բառ մը չըրտասանեց, այլ անոր վրայ ուղղելով րէվօլվէր մը, հետըհետէ հինգ գնդակ արձակեց, յետոյ աճապարելով խոյս տուաւ։

Տիկին Պոնրիէա, ձախ արմուկէն և կանակին մէջտեղէն երկու գնդակով վիրաւորուած, անկողնին կրթնեցաւ չիյնալու համար և ունեցած ուժը ժողվելով իջաւ պարտէզ տանող երեք աստիճաններէն ուր գետին ինկաւ այլեւս չելլալու համար։

Մայրն անոր օգնութեան վազեց և բժիշկ մը կանչել տուաւ որ մահը միայն կրցաւ հաստատել. կանակէն մտած կապարը դուրս ելած էր ձախ անութէն, թոքը ծակելով։

Ոստիկանութեան քոմիսէր Պ. Քրէն հասաւ անմիջապէս և քննութիւն կատարեց. գտաւ երեք գնդակները որոնք չէին դպած խեղճ կնոջ, և դիակը Մօրկ փոխադրել տուաւ։ Ցետոյ լսեց բազմաթիւ վկաներ որոնց ամենքն ալ սպանեալին պարկեշտութիւնը հաստատեցին։

Քանի մը վայրկեան ետքը երկու ոստիկաններ բերին մարդասպանը։ Ֆլանտրի ճամբուն վրայ կը հսկէին, երբ մարդ մը տեսած էին որ խոյս կուտար՝ մոլեգին ամբոխէ մը հալածուելով հեռուէն։ Անոր վրայ նետուեցան ու ձերբակալեցին։

—Այո, ես եմ, ըսաւ փախստականը, պէտք չունէիք զիս ձերբակալելու. ոստիկանատուն կերթայի, ինքզինքս բռնել տալու։

Ոստիկանները գիտել տուին թէ իր նպատակէտն անցած էր, այդ ոստիկանատունը հարիւր մէթր ետեւ գտնուելով։

—Ա՜հ, իրաւ է, յարեց, ալ ըրածս չեմ գիտեր։

Պ. Քրէն հարցափորձեց մարդասպանը և գիշերը կեդրոնական բանտ ղրկեց զայն։ Պոնրիէա կըսէ թէ իր կինը սեղանակցին մեծարանքներ կընէր որոնք խելքը գլխէն առին։ Կը հաստատէ որ կանխամտածութեամբ չէր գործած ոճիրը։ Սակայն մէկ քանի օրէ ի վեր վրան կը կրէր րէվօլվէրը։

ԼԻ-ՀՈՒՆԿ-ՉԱՆԿԻ ԾԱՌԱՆ

Լի-Հունկ-Չանկ, չինացի մեծանուն քաղաքագէտը, իր հետեւորդներուն մէջ, որոնք իրեն կընկերանան Չարին թագադրութեան հանդէսին, ունի ծառայ մը մասնաւորապէս իր ծխափայտերուն պահպանման համար, որուն պատմութիւնն իրաւ հետաքրքրաշարժ է։

Չինաճապոնական պատերազմի պահուն, իշխանին ծխափայտի ծառան երրորդ կարգի մարտանաւու մը հրամանատարն էր։

Բեյշիլիի ծովախորշէն անցած պահուն, ցամաքին վրայ հրամատարութիւն ընող չինացի զօրավարը հրամայեց անոր որ մարտանաւուն մէջ գտնուած թնդանօթները ցամաք հանէ ծովեզերքի բերդերն ամրացնելու համար։

Մինչ այս մինչ այն, իր թնդանօթներէն զրկուած այս մարտանաւը կը հանդիպէր ճաբոնական նաւու մը որուն առջեւէն խոյս տուաւ։

Իբրեւ վատ ձերբակալուելով՝ մահուան դատապարտուեցաւ. դժբախտ հրամանատարը Չինաստանի փոխարքային ուղղեց սրտաշարժ աղերսագիր մը որուն մէջ կը խնդրէ որ կեանքը շնորհուի իրեն։

Լի-Հունկ-Չանկ, բարեսիրտ իշխան, անոր կեանքը շնորհեց և իրեն ծխափայտերու վերակացուն ըրաւ զայն։

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՔ

Սմբատ Դաւթեանի

Թիւ 16, Բազազքէր խան, Ստամպօլ

Ա. Վարժութիւն Մանկանց, Ե. տիպ	3
Բ. » » Գ. »	5
Գ. » » Գ. »	5
Տարրական Քերականութիւն Գ. »	2
Լրացուցիչ Դասընթացք	3
Փնջակ պատկերազարդ	1¼
Փունջ, Աշխ. հաւաքածոյ Գ. »	3
Երկրորդ Փունջ հաւաքածոյ	6
Գործ. Ընթ. շարադրութ ն Բ. »	3
Բանալի Շարադրութեան	10
Ընտիրքան հայ լեզուի	2
Սկզբունք համաձայնութեան	2½
Ընթացք կրօնի ուսման	2
Alphabet français	2
Պատկերազարդ Այբբենարան	½
Ցայտագիր գործակալութեան	2

ԾԱՆ. —«Առաջին եւ երկրորդ վարժութիւն Մանկանց» անուն գրքերը Տաճկախօս գաւառներու յատուկ են։ 545 1—10

ԱԶԴ

Ցօվակիմ Լէվէնթեան պատիւ ունի ծանուցանել Արգոյ հասարակութեան եւ իւր բազմաթիւ բարեկամաց ու յաճախորդաց թէ, ամառնամուտի կէտ, այսինքն յառաջիկայ Յունիս 1էն սկսեալ, իւր Ալէմ տաղին ծանօթ օթելն, նախորդ տարուան նման, փոխադրած է Դըրնաը Կըզըլ ընդարձակ ու օդասուն տունն, որ ի նորոյ կահաւորեալ՝ ամեն հանգստութիւն կը խոստանայ անոնց, որք պիտի ուզեն ամրան եղանակն ի Դըրնաը անցընել։

Մաքուր ու փափկաճաշ սպասարկութիւն, ընտիր ճաշ, սպառուական օդ ու տեսարան. իսկ գները չափազանց դիւրամատչելի։ Մասնաւոր կարգադրութիւն ու դիւրութիւն ընտանեաց համար։

544 2—6

ՏՕՔԹՕՐ ՊՐԱՅԹ

Վկայեալ Ամերիկեան համալսարաններէն եւ երկար ատեն ծառայած է Ամերիկեան ու Անկլիական հիւանդանոցներու մէջ, ուր կատարեալ մասնագիտութիւն ստացած է ներքին ախտերու համար՝ ինչպէս են թոքախտ, կուրծքի, սրտի եւ ջղային հիւանդութիւններ, ծննդական գործարանաց ախտեր, կանանց հիւանդութիւններ եւ այլն։ Տոքթ. Պրայթ ամեն օր առտուները մինչեւ ժամ 3 կը գտնուի իր տունը՝ Լանկա Աչնան փողոց թիւ 32։ ժամ 3էն 6, Սամաթիա Արփաճը եօգուշու Քրիստեան դեղարանը։ Ամեն օր ժամ 7էն 11 Օգճըլար պաշը, Պալմօմիճիներու դիմաց Նորահաստատ Պայազիտ դեղարանը [Դէօրգ Սինէմեան] ուր ամենայն ուշադրութեամբ կը քննէ ու կը դարմանէ իրեն դիմող հիւանդները։

Աղքատները ձրի կը դարմանէ կիրակի օրերը իր տանը մէջ՝ հինգշաբթի օրերն՝ ի Սամաթիա եւ ուրբաթ օրերն ալ Օգճըլար Պաշի։

547 1-15

Սակարան

ՂԱԼԱԹԻԱ, Մայիս 25,6 Յունիս 1896

Անուանկն. եւ Վճարեալ		Թուականը	Անուանք Արժեթղթոց	Ընթացիկ Դինար	
100		1881	Ծնս.Սէրի A } 1 %	65	—
100			» » B	38	20
100			» » C	23	20
100			» » D գոցուած	23	02
400			բացուած	23	—
100			միջօրէ	22	37
100		1870	Րումէ.Եղթ. գոցուած	112	50
Ֆր.500			բացուած	112	50
			միջօրէ	112	50
Անկ.	Վճր.				
20	10	1890	Օսմանեան 4 %	—	—
22	11	1869	Քրէտի Ժին. Օ.Յ.	7	27
10	5	1872	Պօս. Օթ. տը Շ. Լ. Վ.	4	27
140	140	1878	Լաւերիւմ	56	—
500	300	1889	Անատոլուի (Բժթ. 5 %	636	50
500	500		Երկաթուղիի (Պրթ.	315	—
20	8	1882	Թրամվէյ (Բժթ.	8	10
500	500		(Պրթ.	188	—
500	200	1883	Օսմ. Ռէժի	16	—
1.40	1.40	1892	Օսմ. Միկարէթ 6 %	1	60
11	5½	1893	Օսմ. Ապահովուղ. Ընկ.	4	85
500	500	1832	Ժիթ Ընկ. Տէրքոս	383	—

ՈՍԿԻԱՆՑ (Թրիմ) ՅԻ ՎՐԱՅ	Ժ.Ո.	Հր.
8 օրուան համար 1000 ձախի	6	—
1 ամսուան համար	8	—
1 օրուան համար	3	—
[illegible]	—	—
Կանխիկ (Հէֆըլսիզ)	—	11

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ			
Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	110	—
Փարիզ »	Ֆր.	22	95
Վիէննա 8 օրուան	Ֆիօր.	10	90
Պերլին »	Մարք.	18	45

ՈՍԿԻԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎՐԱՅ			
8 օրուան համար 25 ձախի	Ֆր.	4	—
1 ամսուան համար	»	8	—
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ			
Անգլ. ոսկի	Օ. Ո. 100 ղրշ. ի	110	05
20 Ֆրանքնոց		87	20
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)		107	10
Քրիմիզ		51	10
Բուալ Մէճիտիէ		8	59
Մէճիտիէ		108	25
Մանր արծաթ		104	—
Մէթալիք		97	30
Տէրոս Ղալաթիոյ Սակարանի Բէգոռ		11	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 6 Յունիս			
Քոնսոլիտ Օսմ. B Անկ.	Ֆր.	—	—
» » C »	»	21	95
D (Բացուած	»	—	—
(Գոցուած	»	21	31
Րումէլիի Երկաթուղի	»	114	—
Բրիտոնիք	»	458	—
Մարսայլի Պարտամուրհակ	»	490	—
Օսմանիյէ	»	399	—
Ռէժիի Բաժնեթուղթ	»	371	—
Պանք Օթոման (անուանական.)	»	585	—
Ռանթ Ֆրանսական 3%	»	101	92
» » 4½%	»	105	—
» Իտալական	»	89	—
Քրէտի Լիոնէ	»	789	—
Քրէտի Ֆոնսիէ	»	—	—
Քոնդուառ տ'էսքօնդ	»	—	—
Սուէզի Բաժնեթուղթ	»	—	—
Եգիպտական Միացեալ	»	515	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	165
ՎԻԷՆՆԱ 6 Յունիս			
Րումէլիի Երկաթուղի	Ֆիօրին	55	25
Օսմ. Ռէժի	»	173	—
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ ի տես		120	25
» Փարիզի	»	—	—
ԼՕՆՏՕՆ 6 Յունիս			
Քոնսոլիտ Օսմանեան A	Ա. Ո.	65	50
» » B	»	38	—
» » C	»	21	50
D (Բացուած	»	—	—
(Գոցուած	»	20	87
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4% Երաշխաւորեալ		—	—
» 1894 3½% Եգպ. Հրկ.ով		—	—
Պանք Օթոման (վճարեալ)	»	13	31
Այտընի Երկաթուղի	»	12	—
Միացեալ Եգիպտական	»	102	25
Առանձնաշնորհեալ »	»	—	—
Անգլ. Քոնսոլիտ	»	113	43
Պուլկար. Փոխառ.	»	—	—
» » Նոր 6%	»	98	75
Ռանթ Հելլենական 5% 1881	»	31	50
» » 5% 1884	»	31	50
Փոխանակ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	»	25	325
ՊԵՐԼԻՆ 6 Յունիս			
Օսմ. Փոխառութեան 1888ի	Տարգ	—	—
Րումէլիի Երկաթուղի	»	109	90
Անատոլուի Երկթ. ¼ Պրթղթ.	»	—	—
Փոխանակ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս		20	350
» Փարիզի » 3 ամիս		—	—
Մակեդոնիոյ Երկաթուղի		—	—

ԱԶԴ

Փափկանաշակ ծխողները ճշմարիտ JOB թուղթ սիկառի թուղթը դիւրաւ կ'որոշեն իր կեղծերէն, բայց միմիայն սիկառը ծխած ատեններնին է որ կը նշմարեն խաբէութիւնը եւ ո՛չ թէ այն վայրկեաններն ուր կեղծ պրակը իրենց կը տրուի իբրեւ ճշմարիտ եւ հարազատ JOB Թուղթ։

Որպէս զի ամէն շփոթութիւն եւ վարանում անկարելի ըլլայ, եւ մեր յաճախորդը չը խաբուին, պէտք է որ ուղղակի դիմեն ՄԵՐ ՃՇՄԱՐԻՏ JOB ԺՕՊԻ ԹՈՒՂԹԻՆ ՄԻԱԿ ՏԷՊՕԶԻԹԷՐ Ց. ԼՈՒԹՖԵԱՆ ԷՖԷՆՏԻԻՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ. Կալաթա, Մահմուտիյէ փողոց, թիւ 17. եւ կամ այն ծխավաճառներուն կամ խանութներուն զորս ինքը կը յանձնարարէ։

482 53—150 ՊԱՐՏՕՒ ԺՕՊ

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿ.

Տօռօ շոգենաւը, նաւապետ Մաքքրէմ, ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն մեկնած է ամսոյս 1ին և 15ին հոս կ'սպասուի։

ՏՕՔԹԷՕՐ Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՎԿԱՅԵԱԼ, ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ—ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺՔ

(Հաստատեալ յամին 1852)

Նորանոր գործիքի մը միջոցաւ ամենասաստիկ ցաւած ակռաները, մէկ անգամէն վայրկենապէս կը լեցնեն, ցաւով դիմել եւ բուժուած վերադառնալ։ Կատարելագործեալ եղանակաւ, ոսկէ, ճաշակաւոր, եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, լաւ եւ նման բնականի; դէմքի ձեւաւորութիւն — (ըստ տարիքի), ծամողութիւն, եւ ազատ արտասանութիւն երաշխաւորեալ։ «Միտոքիթ» կոչուած բերնի հիւանդութիւնը, երեք այցելութեամբ կատարելապէս կը բուժեն, ինչպէս նաեւ Թմբեցուցիչ դեղերու, եւ Նորանոր [illegible] միջոցաւ առանց ցաւի ատամնահանութիւն։

Թիւ 396 Մեծ Փողոց Բերա, (Խանիկի գարեջրատան վրայի յարկը ճիշդ Չպուքճեանց դէմ)։

Գաւառացիք յաճախորդը կրնան դիմել նաեւ իրենց բնակարանը Թիւ 1 Նոր բացուած Իրիսօվլի փողոց ամէն օր։

Ց. Գ. Հաւաստելու համար Եւրոպայի եւ Ամերիկայի առաջին կարգի Ատամնաբոյժներու՝ ծմռուները կիրակի օրն ալ, ինչպէս նա և մինչեւ կէս գիշեր հիւանդ կ'ընդունին Բերայի գործատեղինին։ 419

Տօքթ. Ս. Գարագօշ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԾՆՆԴԱՄԻՋԱԿԱՆ, ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԵՒ ՄՈՐԹԱՅԻՆ ԱԽՏԵՐՈՒ

Ամեն օր ժամը 4էն 11 (Ը. Թ.) կը գտնուի իւր հաստատած եւրոպական դարմանատունը Թօփհանէ Թրամվէյի սդասիօնի դիմացի 359 Թիւ Գօլօլեան դեղարանի վրայի յարկը։

Նոր սկսած միզանցքաբորբոքումը (պէլ սօղուգլըղը) 3էն 5 անգամ այցելութեամբ ութը օրուան մէջ կատարելապէս կը բուժէ ինչպէս նաեւ հին միզանցքաբորբոքումները քիչ ժամանակէն եւ առաջին այցելութեան կէս առ կէս բարւոքում խոստանալով. նաեւ (Շանքըր մու) երեք անգամ այցելութեամբ. (շանքըր էնֆէքտէ) եւ վաղլիական ախտեր բրօֆէսէօր Տոքթ. Բէթռօնի եւ Պալլէրի դրութեամբ կը խնամէ. անարողութիւնը ելեքտրական դարմանով, միզանցքի նեղութիւն եւ ուրիշ ո և է կանանց եւ արանց ծննդական գործարանաց հիւանդութիւնները նորանոր մէթօտներով դարմանել, վերջ պէտք եղած վիրաբուժական գործողութիւնները կը կատարէ։

517 14—20

ՊՐՈՒՍԱՅԻ ԱՐՏԱԴՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ՍՏԵՓԱՆ ՄԱՐՏԻԿԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

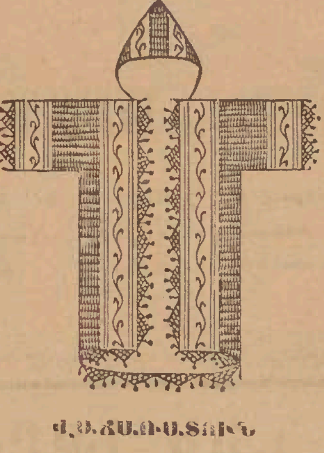

ՍՏԵՓԱՆ ՄԱՐՏԻԿԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻՔ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1868ԻՆ

206, 29, Սթամպօլ-Եէնի-Չարշը,
Մահմուտ-Փաշա

ՊՐՈՒՍԱՅԻ ԻՐԵՆՑ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ԳՈՐԾՈՒԱԾ

Բաղնիքի խավլուներ, պօրնօզներ, անձեռոցներ, ղենջակներ, մետաքս ֆըլթաներ, թաշկինակներ, շղարշներ (պէ-րէ-ճէք), էշարբներ, մետաքս ու ոսկեթել ասեղնագործութիւններ և Պրուսայի զանազան ձեռագործ արտադրութիւններ։

Օժիտի համար մասնաւոր ապսպրանքներ մեծ խնամովը պա տրաստուին։

Մեծաքանակ և փոքրաքանակ վաճառում 515 18—30

ԿԼԻՎԼԱՆԴ

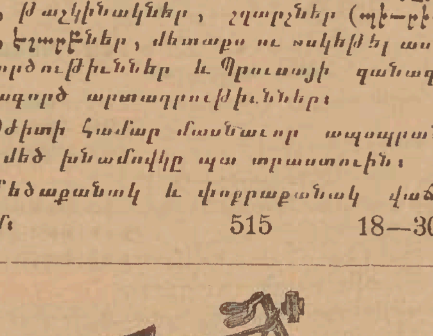

ՕՐՄՕՆԴ

ԱՊԱՌԻԿ

1896 տարւոյ Նոր ձեւով եւ դրութեամբ կատարելագործեալ, Անգլիական առաջին կարգի հեծելանիւներ։ Կը վաճառուին եւ ՎԱՐՁՈՒ կը տրուին ամսական կամ շաբաթական վճարմամբ։

Մրցման, պտոյտներու եւ խորդուբորդ ճամբաներու համար յատուկ հեծելանիւներ։ Գիներն անհաւատալի կերպիւ աժան, վճարմանց մեծ դիւրութիւններ կը տրուին։

Մասնաւոր խնամով նորոգութիւնք եւ Նիգլաժ դիմել առ՝ Արմենակ Ս. Իւթիւճեան 4, 5, 6 Մէյմանէթլի-Խան (Քրէտի-Լիօնէի քով) Մաքսատան փողոց, Ղալաթիա։ 29 - 72

ՀԱՅ ՆՊԱՐԱՎԱՃԱՌԱՆՈՑ

ՂԱԼԱԹԻԱ

Ա. ՓԱՆՈՍԵԱՆ ԵՒ ԸՆԿ.

32 Վոյվոտա փողոց. Օսմ. Պանքայի դէմ. 32

Ընտիր ապրանք, ուղիղ կշիռ, չափաւոր գիներ

[illegible] առանց ծախսի կը ղրկուին մինչեւ տուն։ 333

ՏՕՔԹԷՕՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ

ԳԱՂՂԻԱԿԱՆ ԵՒ ԾՆՆԴԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱՐԱՆՆԵՐՈՒ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Կալաթա կամուրջին դէմը Թիւ 7

ԲԱԶԷ

ՄԵԾ ՀԱՅ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՊԱՏՐԱՍՏ ԵՒ ՉԱՓՈՎ ՎՐԱՅ ՀԱՆԴԵՐՁԻՑ

Կ. Պոլիս, Մահմուտ Փաշա, Ապուտ Էֆէնտի Նէնի Չարշը, Թիւ 5, 6

Վաճառատունս պատիւ ունի ծանուցանել ազնիւ Հասարակութեան թէ՝ ի վիճակի է հայթայթել անմրցելի գներով թէ՛ պատրաստ և թէ չափու վրայ հանդերձեղէնք։ Տնօրէնութիւնն՝ սերտ յարաբերութեան մէջ լինելով Ֆրանսայի ամենէն լաւ գործարանաց հետ, կարողացած է ի ձեռին ունենալ ազնիւ չուխաներու առատ բանակութիւն մը որ հրապարակի վրայ ծախուած պատրաստ հանդերձեղէններու ցաւալի վիճակն և որութիւնն իսկոյն կը պարզէ լաւ գիտողին։ Գերման-Անգլիական կեղծ պատրաստութիւններէ խորշած, միայն զուտ բուրդ Ֆրանսական, Անգլիական և Պելճիական լաւ ապրանքներ տեղական ընտիր գործաւորութեամբ պատրաստել և անկոպ գներով ծախել, այս եղած է վաճառատանս նշանաբանը։ Հրապարակէն չուխայ գնելով, պատրաստ զգեստ ծախելու ճգնող վաճառատուններն այցելել առաջ, կը խնդրուի անգամ մը դիմել մեր վաճառատուններն ալ։

Վերջին գին. Թիւր 2 ղրշ.

540 4—100

Ընդդէմ պնդութեան.—Վիշիի լուծիչ փոշի։

ՏՕՔԹ. ՇԻՐԻՆԵԱՆ

ԲԺԻՇԿ, ՎԻՐԱԲՈՅԺ ԵՒ ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ

Վկայեալ Ֆիլատէլֆիոյ եւ Նիւ Եորքի համալսարաններէն, երեք տարի հիւանդանոցաց մէջ ծառայած, յետ տասն եւ հինգ ամեայ փորձառութեան, իւր բնակութիւնը հաստատած է Բերա, Սազըզ Աղաճ փողոց Թիւ 47 տունը, ուր կ'ընդունի հիւանդ ամեն օր ժամը 7—11. երեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը ձրի կը դարմանէ իրեն դիմողները, իսկ շաբաթ օրերը ժամը 7 էն մինչեւ 9 ը կը գտնուի Պոլիս Բիւչիւքեան Եղբարց դեղարանը։ Կը դարմանէ ամեն տեսակ հիւանդութիւնք, մասնաւորապէս սրտի եւ կուրծքի եւ կը կատարէ ամեն կարգի վիրահատական գործողութիւնք։

157 48—78

ՇԱՆԹԱՐԳԵԼ

ԵԼԵՔՏՐԱԿԱՆ ԶԱՆԳԱԿ

եւ ուրիշ ամեն տեսակ ելեկտրական գործիք

ԱՆՕՐԻՆԱԿ ԱԺԱՆ

Ընտիր ապրանք, խնամեալ աշխատութիւն

1890ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ ՏՈՒՆ

Ս. Վ. ԱՃԷՄԵԱՆ ԵՂԲԱՐՔ

ՑԱՆՑՆԱՐՈՒԻ—ԵԼԵՔՏՐԱԳԷՏՔ

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉՔ ՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

14 եւ 19, Չինիլի Պէյ խան, 14 եւ 19

Քիւրէքճիլէր — Կալաթա

ԻԼԱՆ

ԽԱԶԻՆԷԼԻ ԽԱՍՍԱԻ ՇԱՀԱՆԷ

Խազինէյի Խասսայի շահանէ իչին ալընաճագ մալըմը էլ միգտար սիպիր եազըլըն մինագասասընա պաշլանըլաճագընտան թալիպ օլանլարըն Խազինէյի Ճէլիլէյի մէզքիւրէյէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։

22 մայիս 312 3—3

ՓՇՈՐ ՊՐԱՈՒ

Միւնիխ, Պավիէռ.
Հայթայթիչ Գերմանիոյ կայսր ու Պրուսիոյ Թագաւոր
Վիլհէլմ Բ.ի
Պաւիերայի գարեջուր, Կ. Փշորի գարեջրատան
Առեւտրական Խորհրդական
Աւստրիոյ-Հունգարիոյ Թագաւոր կայսեր եւ Պաւիերայի
խնամակալ իշխանին

Առաջնակարգ գարեջուր Պաւիերայի, ուրիշ ամեն գարեջուրներէն գեր ի վեր, բոլորովին զուտ, համեղ եւ զուարթ ըմպելիք, ամեն եղանակներու յարմար, ճանչցուած եւ յանձնարարուած նշանաւոր բժիշկներու կողմէ։

Գարեջրատունը 1820ին հաստատուած է. ինք առաջինը եղաւ որ 1854ին սկսաւ գարեջուր արտադրել շիշով։

Տարեկան արտադրութիւնն է 600,000 հեկտոլիտր։ Կեդրոններ Գերմանիոյ եւ Զուիցերիոյ բոլոր մեծ քաղաքներուն մէջ, ի Լոնտոն, Փարիզ, Հավր, Ռուէն, Պրուսէլ, Լիէժ, Անվերս, Ամստերտամ, Հաակ, Ռոթերտամ, Միլան, Հռոմ, Վիեննա, Նիւ-Եորք եւ այլն

Միտալներ եւ վարձատրութիւններ՝ Միւնիխի [1854], Քէօլնի [1865], Փարիզի (1867, Վիեննայի 1873], Հալէնոսի [1874], Ֆիլատելֆիայի (1876), Նիւրէնպէրկի [1882, ոսկի միտալ), Ամսթերտամի 1883, ոսկի միտալ], Պրուսէլի [1888, ոսկի միտալ եւ պատուոյ վկայագիր], Մէլպուռնի (1889, առաջնակարգ արժանեաց շքադրամ պատուոյ յիշատակութեամբ) ցուցահանդէսներէն։

Փշոր Պրաու գարեջուրը կը վաճառուի հետեւեալ գարեջրատուններ.

Տէմիրճիօղլու եղբարց քով, Բերա, Մեծ-Փողոց, Ռուսական դեսպանատան դէմ, Թիւ 499։

Բոլոր Արեւելքի համար միակ ներկայացուցիչն եւ շիշով գարեջուր վաճառողն է.

«Փշոր Պրաու»
Վիլհէլմ Բալուքա
Պազար Ալման

Բերա Մեծ Փողոց, 1388 25 15—[illegible]

Կաներ, ֆանթէզի եւ գիւղական պարտէզի փոքր կաներ։ Առանձին նիւթեր, խոհանոցի ամաններ, բիւրեղներ, յախճապակի, բեղրոլաշարժ սարուածներ, բեղրոլաւոր վառարաններ, լուացքի նիւթեր, հայելաւոր դարակ, սառնոցներ, լամպարներ, ջահեր, ծածկոցներ, սեղանասպաս, մետաղէ նիւթեր, ոսկերչեղէն, պղնձեղէն, զէնքեր, պերճանքի նիւթեր, կաշեղէն, ճամբորդական փաստաբանի պայուսակ, դրամապանակ, այցաքարտի պահարան, եւ այլն. Դրասենեակի նիւթեր, թղթեղէն, ուղեւորութեան նիւթեր, արկղ, պայուսակ եւ այլն. շիշեր, հոտեղէն, խաղալիկներ, ֆանթէզի նիւթեր, զոհարեղէն, ծխելու նիւթեր, լուսաւորութեան նիւթեր. մարմնամարզի նիւթեր, խաղալիկներ, զանազան խաղեր, լուացարան, տուփ, Քօչէնի վանդակ, շաքարեղէն, պիւֆէի եւ այլն։ Ճրագներ, լուսանկարի ալպոմներ, տղու կառքեր, հականեխականներ, մոմեր, լուսավառութեան ապակիներ եւ այլն։ Գաւազաններ, հովանոցներ, արեւանոցներ, գրպանի եւ պատի ժամացոյցներ, հայելիներ, ուղեւորութեան հայելիներ, ձեռագործի ու գրպանի [illegible], [illegible], բահեստական ծաղիկներ։

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՆՈՐԹՇ ԲՐԻԹԻՇ ԸՆԴ ՄԵՐՔԸՆԹԱՅԼ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3.000.000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 11.671.018
ՀԱՍՈՅԹ 1894 ՏԱՐԻՈՅ 2.906.678

ՆՈՐԹՀՐԸՆ ԷՇՈՒՐԸՆՍ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 3.000.000. ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 4.444.600
ՀԱՍՈՅԹ 1894 ՏԱՐԻՈՅ 1.105.300

Ընկերութիւնս Պոլսոյ մէջ ունեցած Միացեալ Գործակալութեան միջոցաւ հրդեհի դէմ ամէն կարգի վտանգաւոր ապահովագրութիւններ ի գործ կը դնեն չափաւոր գնով, և իրենց ցոյց տուած դրամական երաշխաւորութեամբ մեծ գումարներ ապահովագրողաց կրնան վստահաբար զիրենք ներկայացնել. նաև իբր ապացոյց իրենց հաստատութեան, միայն հրդեհի ճիւղին համար մինչեւ ցարդ տուած վնասնին 20,000,000 Անգլիական Ոսկին կ'անցնի։

ԾՈՎԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐԻԹԱՅՄ

ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ Անգլ. Ոսկի 500.000 ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ Անգլ. Ոսկի 110,000

Ընկերութիւնս կ'ապահովագրէ շոգենաւուց և առագաստանաւուց մէջի ապրանքներն և դրամածրարներն խիստ օգտակար պայմանաւ։ Գնոց և այլոց վրայ տեղեկութիւն առնել ուզողք կը հրաւիրուին դիմել Ղալաթիա Մէհմէտ Ալի փաշա խան գետնայարկ Թիւ 33 և 34 սենեակներն, առ **ԳԱՌՆԻԿ Յ. ՍԵՐՈԲԵԱՆ** *Գործակալ ի Պոլիս վերոյիշեալ երեք Ընկերու*

ԻՒՆԻՕՆ

ՀՐԴԵՀԻ ԵՒ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ Ի ՓԱՐԻԶ 1828—1829

1828 L'UNION DE PARIS

ՀՐԴԵՀԻ ՃԻՒՂԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Դրամագլուխ, պահեստի դրամ և գանձելի ապահովագինք	ֆրանք	93	ՄԻԼԻՈՆ
1894 տարւոյ հասոյթ	»	16½	»
Ընկերութեան հիմնարկութենէն մինչեւ ցարդ վճարեալ վնասներ	»	194	»
1894 տարւոյն վերջը ապահովագրեալ գումարին ամբողջութիւնը	»	15	ՄԻԼԻԱՐ

Ընկերութիւնը շահաւէտ և դիւրամատչելի պայմաններով թէ' ի Պոլիս և թէ' ի գաւառս կ'ապահովագրէ հրդեհի արկածից դէմ ամեն տեսակ վաճառք և վաճառատուններ, նոյնպէս գործարաններ և բնակութեան տուներ, կարասիներ, և ասոնց նմանող զանազան շէնքեր և ապրանքներ.

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Մ. ՇԱՌԼ ՄԱԼԷ. Մալէ եղբարց դրամատունէն դրամատէր, Լիօնի երկաթուղւոյ ընկերութեան պատուոյ նախագահ, Օսմ. Կայս. դրամատան և Բէժիի ընկերութեան նախագահ. Նախագահ։
Մ. ԱՏՕԼՖ ՎԷՐՆ. Վէրն և Ընկ. դրամատունէն, դրամատէր, Պանք տը Ֆրանսի վարիչ, Հիւսիսային երկաթուղեաց Ընկերութեան, և Օսմ. Կայս. դրամատան վարչական խորհրդոյ անդամ. Դէբ-Նախագահ։
Մ. Մ. ՕՏԷՆԻՏ. Ս. Տէրվիէ, Գ. Ժէմսօն, Ժ. Մառքուառ, Ա. Միռապօ, Ա. Թուրնէյսըն. Անդամք Վարչական Խորհրդոյ։
Մ. ՇԱՌԼ ՐՕՊԷՐ. Տնօրէն հրդեհի ճիւղին։
Մ. ԱԼՊԷՐ ՖՕՌ. » կենաց ճիւղին։
Մ. ՍԻՄՕՆ ԳԱՅՍԷՐԼԵԱՆ. Մասնաւոր Տնօրէն ի Կ. Պոլիս.

Ղալաթիա, Գարաքէօյ Եէնի-Խան։
Ընկերութեան դրամատունն ՕՍՄ. ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ՊԱՆՔԱՆ

1828 L'UNION DE PARIS

ԿԵՆԱՑ ՃԻՒՂԻՆ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆԸ

Դրամագլուխ և պահեստի դրամ	ֆրանք	127	ՄԻԼԻՈՆ
1894 տարւոյ հասոյթ	»	15½	»
Ընկերութեան հիմնարկութենէն հետէ մինչեւ ցարդ վճարեալ վնասներ	»	72	»
1894 ի վերջը ապահովագրեալ գումարին ամբողջութիւնը	»	258	»

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ

1. Ուղղակի ի դէպ մահու վճարելի ապահովագրութիւն	Vie entiere
2. Խառն ապահովագրութիւն	Assurance mixte
3. Ժամանակաւոր ապահովագրութիւն	» à terme fixe

4. Գօմպինէ (Combinée) ըսուած ապահովագրութեան տեսակը որ մի միայն 20 և 25 տարիներու համար տեղի կ'ունենայ. ապահովագրութիւնը կատարուած օրէն ապահովագրեալ գումարին համեմատութեամբ Ընկերութիւնը իւր դաշնագրին միջոցաւ (police d'assurance) ստորագրութեան ներքեւ, շահաբաժինները կ'երաշխաւորէ, որով դաշնագրին լրացեալ պայմանաժամուն թէ ապահովագրեալ գումարը կը վճարէ և թէ երաշխաւորութեան ներքեւ առնուած և առաջուց որոշուած շահաբաժիններն։

Իւնիօն Ընկերութեան 127 միլիոն դրամագլուխը և պահեստի դրամը, ապահովագրած 258 միլիոն ֆրանքի գումարին համեմատութեամբ 50 առ 0/0ը երաշխաւորուած ըլլալը ակներեւ է։

Թուրքիոյ Գլխաւոր քաղաքաց մէջ փոխ գործակալութեանց համար, պատուաւոր երաշխաւորութեամբ բարոյականի տէր անձինք կը փնտռուին։

ԻԼԱՆ ՊԱԶԸ ՍԸՐԱՍԸՐԸ

Ռումանիա պագրեճսինտէն բէքսիմատ անպարընտա մէվճուտ օլուպ Փիրուլթ օլունմագ իզրէ մէվգրի միւզաիէտէյէ գօնուլան 8·0 գըեէ չիւրիւք բէքսիմատըն սիմ Մէճիտիյէ 20 գրշ. հիսապը իլէ էսմանը բ'չինէն ալընմագ իզրէ պէհէր գըեէսի 12 փարատա Թալիպի Էօնտէսինտէ օլուպ չէնըը ճարիի րուժինին 25ինճի ճումա իրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն մէզգիւր էլ մըգտար բէքսիմատըն գամմը ֆիյաթ իլէ իւթիրայա Թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ միւրաճաաթ իթմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 28 2—2

Շըտտրա Փըրգայի ասքէրիէսի իտարէսի իչիւն մուգթազի օլուպ մանզալինճէ մէվգէի միւնագասայա վազ օլունան տազիգին պէհէր գըեէյի ճէտտի 60 փարատա Թալիպի Էօնտէսինտէ օլտուղընտան Թէնզիլը ֆիյաթ իլէ իթայա պուրանճա Թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ միւրաճաաթ իյլէմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 29 2—3

Նէվիյճան ալ եըլտըզլը քէպիր տիւյմէ ատէտ 3000 պէհէր զըրօսասը 29 գրշ., Նէվիյճան ալ եըլտըզ ը քէպիր տիւյմէ 88,100 պէհէր զըրօսասը 5 գրշ. 33 փարա, պէյազ վէ սարը տէվր քէպիր տիւյմէ ատէտ 156000 պէհէր զըրօսասը 6 գրշ. 33 փարա, Նուժէրօլը վէ Նուժըրօսըլ քէպիր տիւյմէ ատէտ 1,620,000 պէհէր զըրօսասը 8 գրշ., Թօփ այամէթի քէպիր տիւյմէ ատէտ 198,400 պէհէր զըրօսասը 6 գրշ. 8 փարա, ալ եըլտըզլը սազիր տիւյմէ ատէտ 238,500 պէհէր զըրօսասը 2 գրշ. 20 փարա, մատէն Թօգա ատէտ 29,500 պէհէր ատէտի 2½ փարա, քէպիր գօպչա չիֆթ 55,100 պէհէր 1000 չիֆթի 4 գրշ. 4 փարա Թէնէքէ բուլ ատէտ 1,707,200 պէհէր 1000 ատէտի 7 գրշ.։

Նիզամիէ էյյիւպ անպարը իչիւն լիւզիւմը օլուպ մէվգրի միւնագասայա գօնուլան պալատէ մուհարրէր էլ մըգտար 12 գալէմ էշեա մուրապպամլարը իլէ Թալիպի Էօնտէսինտէ օլուպ մայըսը րուժինին 29ընճը կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասասը իճրա օլունարագ մէզգիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 30 2—3

Մութահհար մինտէր եիւնիւ գըեէյի ճէտիտ 6000 իլա 8000 պէհէր գըեէյի ճէտտի 4 գրշ. 20 փարա, ճիլտը աղնամ ատէտ 100 պէհէր ատէտի 6 գրշ., ճիլտը քէչի ատէտ 100 պէհէր ատէտի 10 գրշ. 20 փարա, ինկիլիզ քէթէն պէզի արշուն 6000 պէհէր արշունը 4 գրշ. 20 փարա, ֆրանսըզ եաղը գըեէ 10,000 պէհէր գըեէսի 3 գրշ. 30 փարա, ազ մազի գըեէ 2000 պէհէր գըեէսի 6 գրշ.։

Էյյիւպ վէ Սարրաճխանէ անպարլարը իլէ Պէյքօզ Տապպաղխանէսինի իչիւն լիւզիւմը օլուպ մէվգրի միւնագասայա գօնուլան պալատէ մուհարրէր էլ մըգտար 6 գալէմ էշեա ֆիյաթը մուրապպամլարը իլէ Թալիպլէրի Էօնտէսինտէ օլուպ մայըսը րուժինին 29ընճը չարշանպէ կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասալարը իճրա օլունարագ մէզգիւր կիւնտէ գարարը գաթիլէրի վիրիլէճէկինտէն իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 31 2—3

Պէյքօզ Գալէվրախանէ անպարը իչիւն լիւզիւմը օլուպ մէվգրի միւնագասայա գօնուլան 500 գըեէյի ճէտտի եէրլի իյմալը չարըգ իբինին պէհէր գըեէյի ճէտտի 6 գրշ. ու Թալիպի Էօնտէսինտէ օլուպ մայըսը րուժինին 27ինճի բազար իրթէսի կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասալարը իճրա օլունարագ մէզգիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վիրիլէճէկինտէն իթասընա Թալիպ օլանլարըն մագամը ալիի Սէրասքէրի լէվազիմաթը ումումիէ տայիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլունուր։ Նօ. 32 2—3

ԼԱ ՆԻՒ-ԵՈՐՔ

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿ.
[illegible] ՊԱՏՐԱՍՏ ԳՈՒՄԱՐ
906,000,000 ՖՐԱՆՔ
Տնօրէնութիւն Եւրոպայ

Փարիզ, 16, Պուլվառ տէ զ'Իթալիէն. 1,3, իր Լը Բէլթիէ փողոցի սեփական շէնքին մէջ 1845էն հիմնուած է ի վեր

Ապահովագրութեանց վճ. 1 Միլիոն	123,000000
1895է տուեալներ	
Ապահովագրեալներու վճարուած	87,600000
Հասոյթ	196,000000
Նոր ապահովագրութիւնք	661,000000
1896 Յունուար 1	
Աւանդք եւ անշարժ կալ. յ'Եւրոպա	40,000000
Յաւելեալ դրամագլուխ	124,000000
Արդի ապահովագրութիւնք 4 Միլիարդ	141,000000

Շահաբաժիններու բարգաւաճ և ապահովագներու վերադարձման' ի դէպ մահու։ Պայմանագրութեան նոր եղանակ սկսեալ Առաջին տարւոյն լրանալուն պէս։ ԱՌԱՆՑ ՎԵՐԱՊԱՀՈՒՄԻ ի մասին բնակութեան և ուղեւորութեան.

Հինգ տարի ետքը ԻՐԱՒՈՒՆՔ տալով ընկերութենէն փոխառութիւններու որոց գումարը նշանակուած է ապահովագրին մէջ։ Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւններու համար դիմել առ Տնօրէնութիւն ի Թուրքիա
188 Ճ. ՈՒ. ՀՈՒԻԹՕԼ եւ ԸՆԿ.
Վոյվոտա փողոց, Վիթալիս խան, Ղալաթիա

CHAMPAGNE
A. DESSOTS
MAREUIL

ՇԱՄԲԱՆԵԱ

Ա. ՏԷՍՈՍ
Ի ՄԱՐԷՕԼ
Ֆրանսա

Միակ գործակալ Թուրքիոյ և Պուլկարիոյ համար Ա. և Մ. Ամոտեօ Սալվաթոր Մումհանէ փողոց, Նոմիքօ խան Թիւ 14, Կ. Պոլիս
523 6—48

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՀԱՅԿԱԿԱՆ և ՄԱՐՈՔԵԱՆ

Ն. ՊԱՔԻ ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսիլիոյ և Պոլսոյ միջեւ կանոնաւորապէս բանող

Անատոլի շոգենաւը Նովօրոսսիսք պիտի ուղեւորի հանդիպելով Սամսոն, Կիրասոն, Տրապիզոն և Պաթում յունիս 9ին իրիկուան ժամ 5ին (Ը. Ե.)։

Ս... շոգենաւը ուղղակի Մարսիլիա պիտի ուղեւորի յունիս 16ին (Ը. Ե.)։

Բարիզ-Լիոն-Մարսիլիոյ երկաթուղեաց ուղեւորութիւնն ի միասին առնլով,
Ա. կարգ 245 Ֆրանք
Բ. » 175 »

Ուղղակի և տարբ ուղեւորութիւն

Նաւողչեքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար
Դիմել առ գործակատար
ԹԻՄՈԹԷ ԲՐԴՈՒԼ
Մումհանէ փողոց Թ. 10
33

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվրբուլ, Պորտօյ, Միջերկրականի և Սեւ Ծովի միջեւ բանող

Անուանք	Թոնօ	Անուանք	Թոնօ
Ռամսէս	3000	Թիպս	2500
Անդիա	3000	Նէբթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսայրիս	2250
Քեանոբուս	3000	Բէյրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	2000
Օսմանլի	3000	Կասպրնի	1500
Մարիօթիս	2500	Կիպլէն	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՎԻԹՕԼ և ԸՆԿ
Ռիթթօլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
330 31, Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ

Արտօնատէր Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՑ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԲԵՐՔԵՐ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ընկերութեան կեդրոնատեղին Փարիզ, Վըէրի Փողոց, Թիւ 40
Կ. Պոլսոյ միակ կեդրոնատեղին է Բերա, Մեծ փողոց Նախկին օթէլ տ'Անկլըթէռի տեղը Նոր շինուած շէնքն Թիւ 463

ՄԱՆՖԱԿԱՆ ՊԻՏՈՅՔ
- Օլմիտի Պլիւրի
- Հընդկի բամպէր պիւսքիւի
- Կարազ եւ շորղա
- Ամեն տեսակ երչիկ
- Չինական թէյ
- Տուփերու մէջ պահուած բանջարեղէն
- Աղած ձուկեր «սարտէլա»
- Շաքարացեալ մրգեղէնք
- Էն պատուական գարեջուրը
- Շաքարով շինուած պտուղներ
- Ամեն տեսակ պանիր
- Զանազան նպարեղէն
- Ամեն տեսակ ըմպելիք
- Ֆրանսական գինիներ
- Լիոնի բասդուներ

ԱՅԼ ՏԵՍԱԿ ՊԻՏՈՅՔՆԵՐ
- Սեղանի սպասք
- Խոզանակի ամբողջ գործիքներ
- Փայտէ ու մետաղէ պնակ ու ափսէ
- Խոհանոցի կազմածք
- Մետաղէ զաւաթ եւ Թէյանօթք
- Պաքարա բիւրեղէ ամեն տեսակ պիտոյք
- Տեսակ տեսակ անուշ հոտեր
- Զանազան կահեր
- Մարմնամարզի գործիքներ
- Վրանի եւ պարտէզի պիտոյք
- Լուացքի զանազան աճառներ
- Հեծելանիւներ եւ այլն

Թէ մեծաքանակ եւ թէ փոքրաքանակ գնուած ապրանքները ամենայն դիւրութեամբ ու առանց վնասուելու կը փոխադրուին մինչեւ փափագուած տեղը։ 638 6—24

ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ԿԱՀԵՐՈՒ

ԺՈՐԺ Ժ. ԲՍԱԼԹԻ ԵՒ ԸՆԿ.

657-659 Բերա, Մեծ Փողոց Գալաթա-Սարայ, [illegible] 657-659

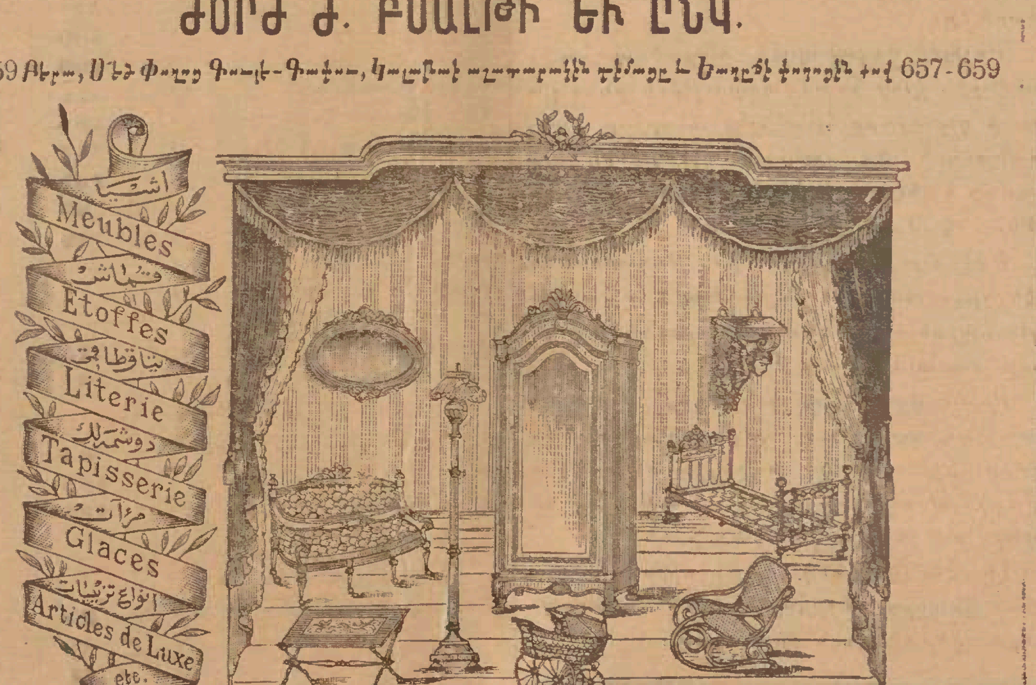

Պ. Գ. Ժ. Ժ. ԲՍԱԼԹԻ ԵՒ ԸՆԿ. արտասովոր մեծ վաճառում մը կազմակերպեցին' ամեն տեսակ կահերու' ննջասենեակներու, ճաշասրահներու, սրահներու, աշխատութեան սենեակներու եւ այլն։ Անոնք, որք կուզեն խնայողութեամբ իրենց տունը կահաւորել, կրնան այցելել այդ մթերանոցն եւ գիներուն վրայ տեղեկութիւն առնուլ։

ՃԱՇԱԿ, ԱԺԱՆ ԵՒ ՏՈԿՈՒՆՈՒԹԻՒՆ

Վաճառատունը նաեւ ունի կահերու եւ կահաւորման գործարան մը, ամեն տեսակ յանձնարարութեանց համար, զորս կը գործադրէ երաշխաւորեալ տոկունութեամբ։ Կարճ միջոցի մէջ կը անձնուին թէ' մայրաքաղաքիս եւ թէ գաւառաց համար։

L'ANCRE ԼԱՆՔՐԸ

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ՄԷՋ ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆՑ ԱՄԵՆԷՆ ՀԻՆ, ԱՄԵՆԷՆ ՀԱՄԲԱՒԱՒՈՐ ԵՒ ԱՄԵՆԷՆ ԱՒԵԼԻ ՏԱՐԱԾՈՒԱԾԸ

ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԳՈՒՄԱՐ	1871 ԷՆ ՄԻՆՉԵՒ 93 ՎՃԱՐՈՒԱԾ ԳՈՒՄԱՐ
133 ՄԻԼԻՈՆԷՆ ԱՒԵԼԻ	206 ՄԻԼԻՈՆ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

Պ. Պ. Կոմս Էտմոն Զիչի, կայս. եւ արք. Ներքին խորհրդական, Նախագահ
» Ռուտոլֆ Հոեոս, դեր-նախագահ
» Ժօզէֆ Հոեոս, կայս. եւ արք. Ներքին խորհրդական
» Քօլոման Նարօ » » »
» Անթուան Բրօքէշ տ'Օսթէն
Թէոտոր Բօնցէն
Ժան տը Վէնինկ-Ինկէնհայմ

Կառավարական Քոմիսէր
Պ. ԺԱՆ ՄՈՒՔ, կայս. արք. խորհրդական

Ընդհանուր Գործակալ, Բերա, Թիւնէլի հրապարակ, տուն Սարաֆօղլու, **ԼԻՕՆԷԼ ՊՕՆՏԻ**
Գլխ. Գործակալ, **ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ** Կ. Պոլիս, Գօճամանօղլու խան Թիւ 7,
302

COMP RUSSE

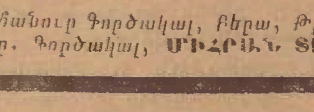

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբթուան երթեւեկութիւնք

Բշ. 27 8 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի։
Գշ. 28 9 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 2ին յետ միջօրէի, Պիրէոնի ճամբով
Դշ. 29/10 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչեւ Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին։
Դշ. 29/10 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին։
Եշ. 30 11 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի։
Ուր. 31 12 Աղեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին։

ԱԶԴ.— Մայիս 28 9, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող զղեւորը Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիփոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ զացող շոգենաւին։
263

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՂԱԼԱԹԻԱ, ԵՒԻՔՍԷՔ ԳԱԼՏԸՐԸՄ ԳԷՈՐԳ ՊԷՅ ԽԱՆ ԹԻՒ 1, 2, 3

Առանց զմելիներն Անգլիոյ Շէֆիլս քաղաքին Ճօնն Նօվիլ եւ Որդիք գործարանին մէջ կը պատրաստուին եւ հետեւեալ մենաշնորհեալ մարքան կը կրեն։ Ոմանք այդ զմելիներու կեղծը կը շինեն եւ անգլիական տառերը չճանչցողներ զայնս կը գնեն, որով նոյն գործարանին արժէքաւոր զմելիներուն վարկը կը կոտրեն։

Ճօնն Նօվիլ եւ որդւոց գործարանին արտադրութիւնք այս մասնաւոր մարքան կը կրեն։ Կեղծերէն զգուշանալու համար պէտք է ուշադրութիւն ընել զմելիներու, ածելիներու, կտրոցներու եւ մկրատներու վրայ գծնուած մարքային ու անգլիական տառերուն։

Այս գործարան 1700 տարւոյն ապրիլ 26ին հաստատուած է։

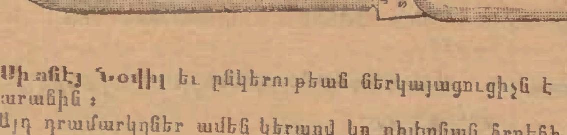
J. NOWILL & SONS D. SHEFFIELD
J. NOWILL & SONS SHEFFIELD

Սիտնէյ Նօվիլ եւ ընկերութեան ներկայացուցիչն է դրամարկղներու ամենէն մեծ **Միլներ** գործարանին։

Այդ դրամարկղներ ամեն կերպով կը դիմանան հրդեհի եւ գողերու դէմ։ Փափաքողներու ցոյց պիտի տրուին վկայականներ, որք կը հաստատեն **Միլնէրի** դրամարկղներու տոկունութիւնը։

Սիտնէյ, Նօվիլ եւ ընկերութեան անգլիական վաճառատան մէջ կը գտնուին նաեւ լաւ տեսակ դգալներ, պատառաքաղներ, դանակներ ու սեղանի զանազան սպասներ ինչպէս նաեւ առժան բլաքէ դգալներ, պատառաքաղներ եւ այլն. նոյնպէս ջաղացքի փոկեր ու մուրճեր, սեղանի յատուկ լամպարներ, սրահներու մէջ կախուելու լամպարներ, ցամաքային ու նաւային զինուորականաց յատուկ կօշիկներ, ձորիայի մեքենաներ եւ այլն։

Հեռաւոր տեղերէ եղած յանձնարարութիւնք կը կատարուին կանոնաւոր կերպով եւ շուտ։

ԳՈՐԾԱՐԱՆ ՆԵՐԿԵՐՈՒ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՎԻՄԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ
ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆ «ՕՍԳՐԻՍ» ՎԵՐՆԻՇԻՆ
ԵՒ ԱՄԵՆԱՍԵՒ ՄՈՒՐԻ

Վաճառանիշ

ԽՄՈՐԱԿ ՊԱՏԱՍՏՈՎ
SCHIPF, SRPEK & COMP.
VIENNE, I. LOTHRINGERSTRASSE, 3
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՆԵՐ R. et F. Heer Կ. ՊՈԼԻՍ

ՇԻՐՔԷԹԻ ԽԱՅՐԻՅԻ

ԿԻՐԱԿՆՕՐԵԱՅ ԺԱՄԱՆԱԿԱՑՈՅՑ

1895 ՄԱՅԻՍ 1ԷՆ ՍԿՍԵԱԼ ՄԻՆՉԵՒ ՄԱՅԻՍ 31

Վոսփորէն Կէօփրի ընթացք

11 05 Ր.Ա.Գվզ. Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենիք. Մրկ. Ր.Հիս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
11 15 Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
11 — Գնտ. Վնք. Զնկ. Պէյլ. Գզկ.
11 20 Պէյզ. Բշպ. Չպզ. Գնլ. Ա. Հս. Գնտլ. Վնիք. Զէնկ. Պէյլ. Գզկ.
12 — Ենմ, Մէզպ, Պէօյք, Թրպ, Ենք. ՍԹՆ. Միրկ. Պօյճ. Ր.Հս. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պէշթ.
1 — Ենմ. Մզպ. Պէօյք. Թրպ. Ենք. ՍԹՆ. Մրկ. Պօյճ. Ր.Հս. Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պշք.
12 50 Ենմ. Մէզ. Պէօյք. Թրպ. Պէյք. Բշպ. Չպքլ. Գնլճ. Ա.Հս. Գնտ. Վանի. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Պշք,
2 — Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք, ՍԹՆ. Միրկ. Պօյճ. Ր.Հս. Պէպ, Արնվ, Գրչ. Օրթ, Պշկ,
12 — Պէյզ. Բշպ. Ենք. Չպզ. Գնլ. Պօյճ. Ր.Ա.Հս. Գնտլ. Արն. Զնկ. Պէյլ. Օրթ. Գզկ. Պշք. Գապ.
2 20 Ենմ. Մզպ. Պէօյք. Թրպ. Պէյզ, Բշպ, Չպզ. Գնլճ, Ա,Հ, Գանտլ, Վնք, Զնկք, Պէյլ, Գզկճ, Իսկ,
3 — Ա.Գվ. Ենմ. Մէզպ. Պէօյք. Թրպ. Ենք. ՍԹՆ. Մրկ. Պօյճ. Ր.Հս. Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պշք.
3 45 Ենմ. Մզպ, Պէօյք. Թրպ. Պէյզ. Բշպ. Չպզ. Գնլճ. Ա.Հս. Գնտլ. Վնք. Զնք. Պէյլ. Գզկ. Պշք.
4 15 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. ՍԹՆ. Մրկ. Պյճ. Ր.Հ. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
5 — Ենմ, Մզպ Պէօյք. Թրպ. Պէյք Բշպ. Չպլ. Գնլճ. Ա.Հ. Գնտ. Վնք. Զնկ Պէյլ. Գզկ. Պշք.
5 45 Ենմ. Մէզ. Պէօյք-Թրպ. Ենք. ԽսԹ. Միրկ. Պօյճ. Ր Հս Պէպ. Արվ. Գրչ. Օրթ. Պշկ.
6 30 Պէյզ, Բշք, Չպզլ. Գնտլ. Մրկ, Ր,Ա,Հ, Գանլճ. Արն. Զնք, Պէյլ, Օրթք, Գզկ, Պշկ,
7 15 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Բշպ. Են. Մրկ. Գնլ. Ր.Ա.Հս. Գնտլ. Պէպ. Արն. Գրչ, Զնկ. Պէյլ. Օրթ. Գզկ. Պշթ.
7 45 Ա.Ր.Գվ. Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Ենք. Մրկ. Ր.Հ. Պէպ. Արն. Գրչ. Օրթ. Պշք.
8 45 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյք. Բշպ. Չպզ. Գնլ. Ա.Հս. Գնտլ. Վան. Զնկ. Պէյլ. Գզկ. Իսկ.
9 15 Եէնմ, Մէզ, Պէօյ, Թար, Ենք. ՍԹՆ. Պօյճ. Ր.Հիս. Պէպ. Արնվ. Գրչ. Օրթ. Պշք.
10 45 Ենմ. Մէզ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ. Բշպճ. Չպզլ. Գնլճ. Ա.Հս, Գնտլ, Զնկ, Պէյլ. Գզկ. Իսկ.
10 15 Ենմ. Մզպ. Պէօյ. Թրպ. Պէյզ, Ենք. Մրկ. Ր.Հս. Պէպ. Արն. Օրթ. Պշկ.
11 — Մզպ. Պէօյք, Թրպ. Ենք. Պյճ. Ր,Հ, Արնվ. Օրթ. Պշք.

Կէօփրիէն Վոսփոր Ռիւմէլի ընթացք

12 15 Պէշկ. Օրթ. Արնվ. Պէպ. Ր.Հ. Պօյճ. ԵէՆք. Պէյզ. Թրպ. Պէօյք. Մէզպ-Եէնմ-
1 15 Պշք. Օրթ. Գրչ. Արնվ. Պէպ. Ր.Հ. Մրկ. ՍԹՆ. Ենք. Թրպ. Պէօյք. Մզպ. Ենմ.
1 — Իսկ. Գզկ. Պէյլ. Զնկ. Վնք. Գնտ. Ա.Հ. Գնլ. Չպզ. Բշպ. Պէյզ, Պէօյք. Մզպ. Գվզ.
2 30 Պշքթ. Օրթ. Գրչ. Արնվ. Պէպ. Ր.Հ. Պյճ. Ենք, Թրպ. Պէօյք. Մզպ. Ենմ.
2 45 Իսկ. Գզկ. Պէյլ, Զնկ, Վնք, Գնտլ. Ա.Հ. Գնլճ. Չպզլ, Բշպ. Պէյզ. Թրպ. Պէօյք. Մզպ. Ենմ.
3 25 Գապ. Պշկ. Գզկ. Օրթ. Պէյլ. Զնկ. Արվ, Գնտ. Ա.Ր.Հս, Գնլ, Մրկ. Ենք, Բշպ, Պըզ. Թրպ. Պէօյ, Մզպ. Ենմ.
4 — Պշկ, Օրթ, Գրչ. Արն. Պէպ. Ր,Հ. Մրկ. ՍԹՆ. Ենք. Թրպ, Պէօյք, Մզպ, Ենմ,
5 15 Պշկ. Օրթ. Գրչ, Արն, Պէպ, Ր,Հ, Պօյճ, ՍԹՆ, Ենք, Թրպ, Պէօյ. Մզպ. Ենմ. Ր,Ա, Գավզ
5 — Գպթ. Պշկ. Գզկ. Պէյլ. Զնկ. Վնք, Գնտ. Ա.Հս. Գնլ. Պէպ. Բշպ. Պէյզ, Ենք.
6 — Գապ. Պշկ, Օրթ, Արվ. Պէպ. Ա.Ր.Հս. Մրկ. Ենք. Պէյզ. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
7 — Պշ. Գզկ. Պէյլ. Զնկ. Արվ. Գնտ. Ա.Ր.Հ. Պօյճ. Ենք. Պէյքզ. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
8 30 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ր.Հ. Մրկ, Ենք. Թրպ. Պէօյ, Մզպ. Ենմ.
8 45 Պշք. Գզկ. Պէյլ, Զնկք. Գնտլ, Ա.Հ Գնլճ. Չպզլ' Բշպ. Պէյքզ. Թրպ. Պէօյքտ, Մզպ.
9 15 Պշք, Օրթ, Պէյլ, Զնկ, Արվ. Գնտլ. Ր.Հս. Պօյճ, Գնլճ. Ենք. Պէյզ. Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ.
10 5 Գապ. Գզկ, Պէյլ. Զնկ. Վնք. Գնտ, Ա,Հ, Գնլ, Չպք. Բշպ. Պըզ. Մզպ. Ր.Ա.Գվ.
10 20 Պշկ. Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Ր.Հս, Պօյճ. Մրկ. Խսթ. Ենք, Թրպ. Պէօյ. Մզպ. Ենմ,
10 50 Գապ. Պշկ-Օրթ. Գրչ. Արվ. Պէպ. Գնտ. Ա.Ր.Հս. Գնլ, Մրկ. Ենք. Բշպ. Պըզ. Պէպ. Ենմ. զաւգով [illegible] պիտի հաղորդակցի.
11 10 Պշկ, Գզկ. Պէյլ. Զնկ. Վնք. Գնտ. Ա.Հս. Գնլ. Չպզ. Բշպ. Պզզ.
11 20 Պշկ, Պէպ, Ր,Հս, Մրկ. ՍԹէՆ. Ենք. Թրպ. Պէօյ, Մզպ. Ենմահայլէ
11 30 Պշկթ, Գզկ, Օրթ, Պէյլ, Զնկ, Վնք, Գանտլ, Պէպէք
12 15 Պշկ, Օրթ, Գրչ, Արն, Պէպ,